

UNIVERZITA PALACKÉHO V OLMOUCI

Pedagogická fakulta

Katedra českého jazyka a literatury

Jana Chromcová

IV. ročník – prezenční studium

Obor: český jazyk – technická a informační výchova

**PERCEPTIVNÍ BILINGVISMUS MLADÉ ČESKÉ GENERACE VE
VZTAHU KE SLOVENŠTINĚ**

Diplomová práce

Vedoucí práce: PhDr. Květoslava Musilová, Dr.

OLMOUC 2010

Prohlašuji, že jsem diplomovou práci vypracovala samostatně a použila jen literatury a pramenů uvedených v seznamu.

V Olomouci dne 21. 3. 2010

.....

vlastnoruční podpis

Děkuji PhDr. Květoslavě Musilové, Dr., za odborné vedení diplomové práce, poskytování rad, informací a materiálových podkladů.

Dále děkuji všem učitelům základních škol, kteří mi umožnili ve své výuce realizovat průzkum.

ÚVOD	6
1 PERCEPTIVNÍ BILINGVISMUS	8
2 ČESKO-SLOVENSKÉ VZTAHY	11
2.1 Vztahy od roku 1918 do roku 1989	11
2.2 Vztahy od roku 1989 do rozpadu Československa	12
2.3 Současnost.....	13
3 SLOVENŠTINA OKOLO NÁS.....	15
3.1 Slovenština v médiích.....	15
3.2 Slovenština v českých školách	16
4 ČESKO-SLOVENSKÉ SPOLKY, AKTIVITY A ČASOPISY	18
4.1 1945 - 1989	18
4.2 1990 - současnost	19
5 PRŮZKUM PERCEPTIVNÍHO BILINGVISMU VE VZTAHU KE SLOVENŠTINĚ U ŽÁKŮ NA DRUHÉM STUPNI ZÁKLADNÍCH ŠKOL	21
5.1 Stanovení hypotézy.....	21
5.2 Přípravné práce.....	22
5.3 Průběh šetření.....	23
5.4 Struktura vyučovací hodiny.....	24
5.5 Charakteristika zkoumaného vzorku.....	24
6 VYHODNOCENÍ PRVNÍ ČÁSTI ŠETŘENÍ	25
6.1 Analýza první části dotazníku	25
6.2 Porozumění slovenské ukázkce	30
7 VYHODNOCENÍ DRUHÉ ČÁSTI ŠETŘENÍ.....	62
7.1 Průběh šetření.....	62
ZÁVĚR.....	67
LITERATURA A PRAMENY:.....	70

PŘÍLOHY	72
ANOTACE	102

ÚVOD

Cílem této práce je zjistit, jak česká mladá generace rozumí slovenskému jazyku. Pro naše šetření jsme vybrali cílovou skupinu žáků 6. – 9. tříd.

Ke zvolení tohoto tématu autorku vedl osobní zájem. Často se zamýšlela nad rozpadem Československa a nad tím, co se stalo s rodinami, které byly rozděleny. To byl podnět k jedné z hypotéz v praktické části, která zkoumá, zda se projeví lepší porozumění u žáků, kteří mají na Slovensku příbuzné. Se slovenštinou se žáci mohou běžně setkat v televizních pořadech. Autorka se během studia na vysoké škole setkala s mnoha Slováky a zjistila, že i ona sama má problém s porozuměním některých slovenských výrazů, ale běžné slovenštině rozumí a je schopna se Slováky komunikovat.

Autorka bude navazovat na diplomové práce psané na katedře českého jazyka a literatury a mapovat tak současný stav porozumění u cílové skupiny žáků. Je studentkou oboru učitelství pro druhý stupeň základní školy, a proto si zvolila cílovou skupinu žáků ve věku 11 – 15 let. V tomto věku se u žáků rozvíjí naplno období puberty, a proto hledá rozdíl mezi dívkami a chlapci. Předpokládá, že v tomto věku mají obě pohlaví jiné zájmy, a proto například dívky mohou lépe rozumět slovenštině, neboť se dívají častěji na televizi a slovenské pořady. Chlapci věnují pravděpodobně volný čas spíše sportu a kamarádům.

Teoretickou část jsme rozdělili na čtyři hlavní kapitoly. V první kapitole se věnujeme problematice perceptivního bilingvismu. Nejdříve uvádíme dvě různé definice, abychom pochopili podstatu tohoto termínu. Dále jsme se zaměřili na projekt Školy bez hranic, kde její ředitelka objasňuje bilingvismus v zahraničí, konkrétně ve Francii. Ke konci kapitoly uvádíme různá dělení bilingvismu, především pro naši práci důležité dělení na produktivní a perceptivní bilingvismus.

V druhé kapitole se zaměřujeme na česko-slovenské vztahy. Konkrétně na vztahy od roku 1918, kdy vzniklo Československo, až po rok 1989, který můžeme označit za konec totalitního režimu. Další podkapitola se věnuje období od roku 1989 do roku 1993. Poslední období v této kapitole věnujeme současným vztahům České republiky a Slovenské republiky. K této problematice uvádíme rozhovory slovenského velvyslance Petera Brňa a slovenského dirigenta Vladimíra Valoviče v Českém rozhlasu.

Ve třetí kapitole se věnujeme problematice médií. Zajímá nás, jak ovlivňují média u mladé generace porozumění slovenštině. Zkoumáme, jaké pořady se objevují v rádiu či v televizi, zda vycházejí slovenské knihy v České republice a naopak české knihy na Slovensku. Další část této kapitoly tvoří problematika slovenštiny na českých školách. Zjišťujeme, že již zhruba od roku 2000 neexistuje v České republice jediná slovenská škola. Pouze se u nás objevují projekty na podporu slovenštiny, jako například Slovenština v současné základní škole pod vedením Kamila Kopeckého z Pedagogické fakulty Univerzity Palackého v Olomouci.

Ve čtvrté kapitole se zaměřujeme na historii česko-slovenských spolků a podobných institucí od roku 1945 do roku 1989 a od roku 1989 po současnost. Především se zaměřujeme na spolky, které vznikaly v posledním desetiletí 20. století a mapujeme jejich současnou činnost. Přiblížili jsme například fungování Obce Slováků a činnost Slovensko-českého klubu, který vydává v současné době asi jediný známý časopis, který se nazývá Slovenské dotyky. Tyto spolky pořádají různé kulturní akce, které mohou žáci základních škol navštívit v rámci školních výletů. V rámci multikulturní výchovy mohou učitelé používat ke své výuce ukázky z časopisu Slovenské dotyky.

Praktickou kapitolu jsme rozdělili na dvě oblasti zkoumání. V první jsme vyhodnocovali dotazník, který se zabýval porozuměním slovenské ukázkce, a v druhé části žáci odpovídali na otázky z různých oblastí slovenského dění.

Celá naše práce je zasazena do Rámcového vzdělávacího programu pro základní školy. Snažíme se mezipředmětovými vztahy propojit oblast Jazyk a jazyková komunikace s oblastí Člověk a příroda, Člověk a společnost. K tomuto propojení nám slouží otázky v druhé části šetření.

1 PERCEPTIVNÍ BILINGVISMUS

Pro pochopení termínu bilingvismus uvedeme následující definice. První definici popisuje ve své knize *Jeden člověk, dva jazyky* Jozef Štefánik¹ takto: „Za bilingvistu bývá označovaný každý, kto sa pohybuje na stupnici, ktorej jeden (ideálny) koniec by predstavovali jednotlivci ovládajúci oba jazyky na úrovni monolingvistov a na jej druhom konci sú ľudia iba pasívne ovládajúci druhý jazyk. Pod bilingvistom budeme rozumieť jednotlivca majúceho schopnosť alternatívneho používania dvoch jazykov pri komunikácii s ostatnými v závislosti od situácie a prostredia, v ktorom sa táto komunikácia uskutočňuje. Znamená to, že takýto človek je schopný v závislosti od svojich potrieb striedavo používať na komunikáciu oba svoje jazyky, pričom použitie jedného alebo druhého z nich bude najčastejšie závisieť od toho s kým, kde a o čom sa rozpráva.“ (Štefánik, 2000, s. 16-17)

Další definice od Skutnabb-Kangas z roku 1984 říká: „Bilingvální mluvčí je někdo, kdo je schopen užívat dvou (nebo více) jazyků v jednojazyčných nebo dvojjazyčných komunitách v souladu se sociokulturními požadavky těchto komunit (či mluvčího samotného) na jedincovu komunikační a kognitivní kompetenci na stejné úrovni jako rodilí mluvčí, a zároveň někdo, kdo je schopen se jednoznačně identifikovat s oběma (či se všemi) jazykovými skupinami (a kulturami) či jejich částmi.“ (Skutnabb-Kangas, 1984, s. 90)

Lucie Boucher-Slavíková, která je představitelkou školy bez hranic², při rozhovoru pro *krajane.radio* v roce 2009 uvedla: „Dvojjazyčnost – bilingvismus – je schopnost mluvit dvěma jazyky. Neznamena to nicméně pouze schopnost dokonale mluvit ve více jazycích, ale také schopnost vstřebat odlišnou kulturu, tradice a zvyky, a tímto se právě prostřednictvím jazyka identifikovat s jinými národy. V tomto kontextu je pojem bilingvismus klíčový i pro Čechy žijící v zahraničí, a to jak z hlediska integrace do cizí

---

¹ Jozef Štefánik studoval na Filozofické fakultě v Bratislavě slovenský, anglický a španělský jazyk. Pracoval na Katedře slovenského jazyka filozofické fakulty v Bratislavě. Dále působil na univerzitě v Pittsburgu v USA a na Korejské univerzitě cizích jazyků v Soulu.

² Školu bez hranic založila v Paříži česká lékařka Lucie Boucher-Slavíková, která se do Francie provdala začátkem 90. let minulého století.

společnosti, mnohem více ale z hlediska uchování a předání vlastní identity. Navíc výzkumy prokázaly, že děti, které prošly dvojjazyčnou výchovou, jsou celkově lépe jazykově vybaveny než děti vyrůstající v jednojazyčných rodinách. Snáze se například učí další jazyky, jsou více schopny kreativního myšlení a jsou tolerantnější vůči rozdílným způsobům myšlení.“

Dále Boucher-Slavíková tvrdí že: „Je také vhodné začít s dvojjazyčnou výchovou hned po narození do věku 8 až 12 let. To je doba, kdy má dítě největší schopnost osvojit si řeč, jak po stránce strukturální, tak po stránce zvukové. Z hlediska jazykových schopností je tato etapa neopakovatelná. Z tohoto pohledu je tudíž přirozený bilingvismus, tedy přirozené dvojjazyčné prostředí, pro dítě nejlepší a nejefektivnější.“ Tento přístup by měli aplikovat i slovenští rodiče dětí, které právě žijí v České republice.

V historii se bilingvismus nejčastěji objevoval při migraci skupin či celých národů. V dnešní době existuje více jazyků než států, a proto je bilingvismus nebo i multilingvismus ve světě velice rozšířený. Mezi plně bilingvní státy patří například Kanada, kde se oficiálně mluví francouzsky a anglicky, nebo v Evropě Belgie, kde se mluví nizozemsky, francouzsky a německy. (Štefánik, 2000)

Rozlišujeme dva typy bilingvismu. Prvním je individuální bilingvismus, který je většinou ekonomickou nutností jednotlivce a otázkou společenské prestiže. Proto tedy individuální bilingvismus plně souvisí s druhým typem bilingvismu tj. společenským. Někdy se mluví o tom, že jsou tyto typy tak blízké, že je nelze od sebe oddělit. (Štefánik, 2000)

Štefánik tvrdí o bilingvní rodině: „Dvojjazyčnost v prostředí rodiny může mít rozličné příčiny. Může vyplývat z situácie, keď rodina je súčasťou jazykovej menšiny, alebo snaha o bilingvizmus u detí môže byť znakom príslušnosti k vyšším vrstvám v spoločnosti.“ (Štefánik, 2000, s. 18)

Pro naši práci je důležité rozdělení bilingvismu na produktivní (aktivní) a receptivní (pasivní). Štefánik tvrdí že: „Označenie „produktívny“ bilingvizmus v sebe zahŕňa schopnosť jednotlivca rozprávať jazykmi, rozumieť im a zároveň v nich vedieť aj čítať a písať. „Receptívny“ bilingvista je človek schopný rozumieť druhému jazyku buď v jeho zvukovej, alebo písanej podobe. Receptívnym bilingvizmom sa často nazýva aj

případ, keď jednotlivec jazyku rozumie, ale nevie alebo nechce ním rozprávať.“
(Štefánik, 2000, s. 20-21)

Motivy vzniku bilingvismu u dětí jsou různé. Děti mohou pocházet v bilingvní zemi z rodin, které jsou příslušníky většinového národa nebo naopak členy menšin. Bilingvismus může u dětí vzniknout i přístupem k bilingvnímu systému vzdělávání.

Mezi největší výhody bilingvních dětí patří:

- k získávání nových poznatků mohou používat oba jazyky, nejsou tudíž odkázáni pouze na svůj mateřský jazyk,
- prostřednictvím druhého jazyka se mohou seznámit s jinou kulturou, společenskými zvyky apod.,
- mají větší možnosti studia a dalšího uplatnění v životě, v současnosti je u většiny pracovních pozic znalost více jazyků obrovskou výhodou,
- při cestování po světě se lépe dorozumívají a mají větší šanci poznat nové přátele.

Již dnes je jednoznačně dokázáno, že bilingvní děti si dříve uvědomují, že je jazyk důležitým nástrojem komunikace.

Někdy se objevují obavy, že dítě, které ovládá dva jazyky, si ani jeden neosvojí pořádně. V normální výchově, kdy si rodiče vymezí určitá pravidla, se toto nemůže stát. Problém může nastat pouze v případě, kdy si každý rodič zvolí jeden jazyk, kterým bude s dítětem komunikovat. Dítě z tohoto důvodu bude mít problém oba jazyky od sebe oddělit. (Štefánik, 2000)

2 ČESKO-SLOVENSKÉ VZTAHY

2.1 Vztahy od roku 1918 do roku 1989

28. října 1918 vznikla Československá republika³. U jejího zrodu stály tři významné osobnosti – Tomáš Garrigue Masaryk, Milan Rastislav Štefánik a Edvard Beneš. Po tomto sjednocení přišlo mnoho Slováků do Čech a naopak Češi na Slovensko. Středem slovenského studentského života v Čechách se stala Praha. Slováci působili v mnohých kulturních i vzdělávacích institucích v Praze a dalších městech.

Podle Noskové (2001) vztah mezi Čechy a Slováky v letech 1918 – 1938 nebyl zcela ideální. Hlavní příčinou byla centralistická politika a především děje, které se odehrávaly zvenčí. Po Mnichově Československo zmizelo z mapy a nastoupil místo něho na sedm let Protektorát Čechy a Morava.

Po válce, kdy bylo obnoveno Československo, se do roku 1950 objevuje největší příliv Slováků do Čech. Slováci hledali v opuštěných Sudetech, které byli nuceni opustit původní němečtí obyvatelé, novou půdu pro zemědělství. Jednalo se především o Slováky z východního Slovenska, které bylo během války nejvíce poničeno. Do Prahy na výzvy československé vlády dále přicházeli Slováci na posty úředníků a také politiků. V roce 1950 žilo v českých zemích zhruba 258 000 obyvatel slovenské národnosti. (Nosková, 2001)

V roce 1956 byla v Karviné založena první slovenská základní škola. Toto město bylo významným centrem slovenských vzdělávacích aktivit, jelikož zde žila početná skupina slovenského obyvatelstva. Zájem o studium v národním jazyce v těchto letech byl u Slováků obrovský. V pozdějším procesu asimilace slovenské populace se na přelomu dvacátého a jednadvacátého století ztratil zájem o slovenský jazyk, a z tohoto důvodu školy zanikly. (Nosková, 2001)

---

³ Název Československá republika byl používán do roku 1938, během 2. světové války exilovou vládou a od roku 1945 do roku 1960. Od roku 1960 do roku 1990 byl název Československá socialistická republika. Od roku 1990 do konce roku 1992 se změnil název na Československá federativní republika.

V 60. a 70. letech k nám přicházelo stále mnoho slovenských studentů. Byly i snahy o založení pražské slovenské základní školy, ale z nedostatku zájmu rodičů tyto snahy skončily neúspěšně. „V roce 1969 byl v Praze založen *Slovenský akademický klub*, který sdružoval pražské slovenské studenty ze všech vysokých škol. V sedmdesátých letech se změnil v *Matiční akademický klub* a posléze v roce 1973 byl v Praze opět obnoven *Místní odbor Matice Slovenské*.“ (Nosková, 2001, s. 13)

V roce 1986 byl v Praze otevřen *Dům slovenské kultury*. Zde se konaly vědecké konference, besedy, přednášky a sjížděli se sem významní slovenští umělci, kteří představovali publiku slovenské hodnoty.

2.2 Vztahy od roku 1989 do rozpadu Československa

Dle Rychlíka (1998) největší změny mezi Slováci v českých zemích nastaly po roce 1989. V těchto letech docházelo k demokratizaci společnosti a připravovalo se rozdělení Československa na dva nezávislé státy. Do této doby se Slováci v Čechách necítili jako menšina, a proto se s novou situací velice těžce vyrovnávali. Část Slováků, kteří pracovali za federace ve vládních institucích, odcestovala zpět na Slovensko. Bylo to z toho důvodu, že by v České republice již nedostali kvalitní místo a na Slovensku byla šance obdobné posty získat. Jiní zvolili jako svůj nový domov Českou republiku.

Pádem totalitního režimu v roce 1989 se politici opět začali vracet k otázkám československých vztahů a k problémům, které se objevovaly již od roku 1918. „Charakteristickým jevem, který zpravidla předchází rozpadu mnohonárodnostních států, je zánik či neexistenci celostátních politických stran. Jak již víme, v listopadových dnech byly založeny dvě rozdílné organizace – *Občanské fórum* v České republice a *Verejnost proti násilí* na Slovensku.“ (Rychlík, 1998, s. 309).

Dalším rozdílem mezi oběma státy byl pohled na události v roce 1990. Česká republika se soustředila na další politický vývoj, ekonomické reformy a vztahy k prominentům bývalého režimu, zatímco na Slovensku se dostala do popředí otázka postavení Slovenska v Československu.

Obecně lze konstatovat, že v těchto letech tj. 1989 – 1992 se v česko-slovenských vztazích neobjevilo nic nového, co by Češi a Slováci neznali již z roku 1968. „Základní problém je třeba hledat v rozdílném významu výrazu „společný stát“ u Čechů a Slováků, protože pro Čechy byl pojem „společný stát“ totožný s výrazem „jeden stát“, zatímco u Slováků byl ztotožňován s představou „spolku států“ (soustátím).“ (Rychlík, 1998, s. 314)

Hlavním důvodem rozpadu Československa bylo to, že se nepodařilo vytvořit silné společenské československé vědomí. Následovalo tak Rakousko-Uhersko, které se před rokem 1918 nedokázalo vypořádat s problémem identity svého obyvatelstva.

V Praze v roce 1993 vznikla *Demokratická aliancia Slovákov v Českej republike*, která prosazovala demokratický přístup k řešení menšinových problémů. V roce 1996 vzniká *Slovensko-český klub*, který má své pobočky v různých městech České republiky. S tímto klubem a se seznámíme v následující kapitole.

2.3 Současnost

V roce 2009 uplynulo dvacet let od pádu totalitního režimu v Československu, což uvedlo do chodu procesy, které o tři roky později znamenaly rozdělení společného státu Čechů a Slováků.

V. Valovič⁴ charakterizuje při rozhovoru v Českém rozhlase z 2. ledna 2010 současný stav takto: „No ja môžem hovoriť hlavne z pohľadu kultúry. Ja myslím, že tam nikdy k nejakému rozdeleniu neprišlo. Naopak. Ta spolupráca, alebo by som povedal, tá vzájomná komunikácia v kultúrnej sfére, vždy bola, bude a ja nevidím žiaden problém. Tam není ani jazyková bariéra, není tam žiadna bariéra. Takže tie styky zostali a vzájomná, by som povedal, inšpirácia, v tej kultúrnej sfére je veľmi potrebná.“

---

⁴ Vladimír Valovič – slovenský dirigent orchestru Gustava Broma a ředitel Slovenského institutu v Praze

P. Brňo⁵ při stejném rozhovoru v Českém rozhlasu z 2. ledna 2010 charakterizuje současný stav takto: "Ja vidím tieto vzťahy ako veľmi dobré. Zaužíval sa výraz nadštandardné a nechcem ho sprofanovať, ale faktom je, že je to tak. Je to dokázateľné frekvenciou stretnutí predstaviteľov štátu na najvyššej úrovni od hlavy štátu, cez predsedu parlamentu, cez predsedu vlády. Tieto vzťahy sú bezproblémové a nemajú otázky, ktoré by nejakým spôsobom tieto vzťahy narušovali. Skôr sa snažíme hľadať synergické efekty v našej spolupráci a hľadať a nájsť sa aj v Európskej únii v tom širšom priestore."

Jan Rychlík moderátorovi Českého rozhlasu v rozhovoru z 2. ledna 2010 říká: "Já skutečně si myslím, že ty vztahy jsou nejlepší, jaké kdy byly. Je to také tím, že už je tady generace, která Československo nepamatuje, a to s sebou nenesou jenom negativa, jak bychom si mohli myslet, to nese i pozitiva. Dnes nikoho nenapadne v Čechách hloubat nad Masarykovým čechoslovákismem a podobnými věcmi. Klást si otázku, zda Slováci jsou nebo nejsou národ. To jsou prostě věci, které dnes i pro českou veřejnost jsou zcela samozřejmé. A na druhé straně na Slovensku už nenacházejí ohlasy takové věci, jako že Slováci byli utiskováni a byli nějak poškozováni. Naše vztahy se dostaly na standardní úroveň vztahů dvou sousedních států, které mezi sebou nemají žádné problémy a mají naopak mnoho společného v minulosti."

Česko-slovenské vztahy na politické úrovni se dříve lišily od vztahů s jinými sousedy převážně v tom, že jsme například nepotřebovali tlumočníky při oficiálních rozhovorech. Toto už vedlo k jisté nadstandardnosti. Jedinečnost našich vztahů se odráží především v tom, že jsme schopni, jako jediní v Evropě, žít s velmi dobrými vztahy. Vzpomeňme si na vztahy zemí bývalé Jugoslávie. V tomto nám Evropa může závidět.

Dříve bývalo Slovensko označováno jako tzv. mladší bratr České republiky. Po vstupu Slovenska do Evropské unie se tento rozdíl minimalizoval a po přijetí Eura na Slovensku snad dokonce úplně vytratil.

---

⁵ Peter Brňo se narodil 10. 12. 1955 v Norovci na Slovensku. V Praze vystudoval Vysokou školu ekonomickou. Od roku 1998 pracoval jako státní tajemník Ministerstva hospodářství Slovenské republiky a od roku 2008 působí jako slovenský velvyslanec v České republice.

3 SLOVENŠTINA OKOLO NÁS

3.1 Slovenština v médiích

„Slovenština v českých médiích je začarovaný kruh“, tvrdí předsedkyně Slovensko-českého klubu Nad'a Vokúšková na internetových stránkách tv.centra z roku 2005. Mladí Češi přestávají rozumět slovenštině, jelikož není v médiích ani v knihách. Přitom právě tyto dva zdroje jsou možná jedinou cestou, jak tento jazyk v naší zemi oživit.

Vokúšková tvrdí, že dvanáct let po rozpadu Československa mizí v Česku přirozená dvojjazyčnost a klade to za vinu zejména velkým českým elektronickým médiím, která slovenštinu ze svého obsahu vypustila. Vokúšková říká: „Musí se dabovat a překládat pro malé děti, protože ty s tím už opravdu mají problém. Podobné seriály a filmy by mohly jít ve slovenštině, stejně jako běží v češtině na Slovensku.“

Mladou generaci se snažila v minulosti oslovit i Česká televize, která například v roce 2005 uvedla seriál Záchranáři. Seriál byl vybaven i původní slovenskou verzí, kterou si diváci mohli na uzpůsobeném televizoru vybrat a ve slovenštině tedy příběh sledovat.

Je to paradox, jelikož se čeština na Slovensku skoro vůbec nedabuje. A také většina dětí češtině rozumí. Je to i proto, že se české stanice na Slovensku dají bez problému naladit. Toto už platí i v Česku, ale znalosti slovenštiny to zatím napomáhá jen velmi pomalu.

V neposlední řadě je neuspokojivá situace na českém knižním trhu. Slovenské knihy se v Česku překládají. Opakem je situace na Slovensku, kde se dodnes prodávají knihy v češtině ve velkých nákladech.

Valovič se k tématu médií vyjádřil v rozhovoru pro Český rozhlas v lednu 2010: „Dneska ťažko nejakým spôsobom, násilnou formou presadzovať dajme tomu slovenskú knihu v Českej republike. Pretože vidíme to napríklad v tom, že keď aj vyjde nejaká kniha slovenská, nejaký dajme tomu hit, tak sa kludne preloží do češtiny. To znamená, ako nie je tam problém, tak možno záujem ani nie je tak veľký. Navyše distribútori, dajme tomu časopisov a novín, nemajú zas taký veľký záujem to sem presadiť. Pretože

Ľudia sa dozvedia, hovorím, už z médií a dozvedia sa aj z českej tlače všetko o Slovensku. Takže nevidím dôvod, že nejako násilne to presadzovať."

Po rozpadu Československa muselo mnoho obyvateľ voliť, zda zůstanou v Česku alebo odedajú z rŕzných dŕvodŕ na Slovensko a stanou sa cizincami v novej zemi. Ti, čo sa takto rozhodli, vidí dnešnú situáciu, ktorá sa týká dvojazyčnosti, rŕznŕ. Mnoho ľudí sa shodne, že si za ta léta vytvorili vlastnú „českoslovenštinu“. Toto ale netýká napŕíklad televíznej moderátorky, ktorá sa díky plynulé slovenštinŕ dostala práve až do médií. Marie Stracenská na internetovej stránke krajane.net v roce 2006 řekla: „Čeština se používá. Samozřejmě. Je v pohádkách, je ve filmech, je mnoho českých dabingŕ. Ale na Slovensku platí zákon o používání slovenského jazyka a vlastně většina programu by měla být ve slovenštinŕ. A pokud je v češtinŕ, tak by měla být dabována do slovenštiny alebo otitulkována. Což je docela legrační, aby český film měl titulky, ale hrozí to.“

3.2 Slovenšтина v českých školách

Jak jsme již uvedli, jediná slovenská základní škola, která vznikla v roce 1956 v Karviné, na přelomu dvacátého a jednadvacátého století zanikla. Od této doby se u nás objevují jen projekty, které podporují slovenštinu ve školách. Tyto projekty se vytvářejí především proto, aby české děti rozuměly našim nejbližším sousedŕm.

Jeden konkrétní projekt *Slovenšтина v současné základní škole* vznikla za podpory Výzkumného pedagogického ústavu a doktora Kamila Kopeckého z Pedagogické fakulty v Olomouci. Do tohoto projektu se zapojovali hlavnŕ jednotliví učitelé školy, kteří si mohli vybrat variantu, jak slovenštinu ve své hodinŕ použijí.

Přestože se tedy plánují další projekty na podporu slovenštiny, hlavní aktŕři se brání tomu, aby byla výuka tohoto jazyka na školách povinná. Kamil Kopecký na internetových stránkách idnes v roce 2007 řekl: „Nikdo to nařídít školám nemŕže a asi by to ani nebylo možné. Cílem těchto projektŕ je hravou formou dětem ukázat, že nejde o cizí jazyk.“

Mezi hlavní důvody, proč bychom měli slovenštinu mladé generaci přiblížit, patří především historická tradice. Objevuje se mnoho pracovních příležitostí pro Čechy na

Slovensku. A v neposlední řadě je to možnost porozumět stále většímu počtu Slováků, kteří v Česku žijí, pracují či studují.

Velvyslanec Brño vidí v rozhovoru pro Český rozhlas v roce 2010 jazykovou otázku takto: „Po rozdělení Československa nastal určitý útlm aj cez médiá. Pochopiteľne, stratili sa aj tie systémové prvky určitého vyučovania aspoň niekoľkých hodín v jednom alebo v druhom jazyku a týmto sa približovali cez školstvo. Ale je tu nová generácia mladých ľudí, ktorí vlastne Československo nezažili, čiže aj motivácia zaoberať sa slovenčinou je menšia. Dnes musíme ísť cestou skôr takou populárnou, aby sme zaujali mladých ľudí oboma jazykmi s tým, že sa dostanú viacej cez médiá a že sa budú každodenne stretávať s jazykom cez populárne formy, nie proste systémové, ktoré už dneska ťažko presadiť.“

4 ČESKO-SLOVENSKÉ SPOLKY, AKTIVITY A ČASOPISY

4.1 1945 - 1989

„V Praze 28. února 1948 vznikl na krátkou dobu slovenský spolek *Kriváň*. Deklaroval svůj ideologický cíl takto: jeho úkolem byla spolupráce Čechů a Slováků na základě myšlenky československé jednoty v socialistickém duchu. Spolek *Kriváň* si uložil také praktický úkol – *zriadiť Slovenský dom s knižnicou, čítárňou a nocľahárňou, kde by sa mohli pracujúci schádzať po dobre vykonanej práci ku kultúrnym a spoločenským schodzkam*. *Kriváň* v Praze zřídil informační kancelář pro Slováky, kteří přijížděli do Prahy, aby si zařídili různé záležitosti. Kancelář jim měla všechny potřebné věci vyřídit prostřednictvím svých kontaktů. Ušetřený čas pak mohli věnovat výstavbě socialistické republiky, jak upozorňovala zakládací listina.“ (Nosková, 2001, s. 11)

V roce 1946 začala v Praze a Luhačovicích pracovat *Československá společnost*, která se právě scházela na pravidelných sjezdech v Luhačovicích. „*Československá společnost* připravovala výstavy slovenských knih v Čechách spojené s besedami o slovenské literatuře a slovenských spisovatelích v Praze a v dalších českých městech. Pořádala výstavy slovenských výtvarníků i lidových umělců, podílela se na vydávání slovenských knih a jejich nabídce v Čechách, organizovala pobyty a studium slovenských vysokoškoláků z různých slovenských vysokých škol v Praze a v dalších českých městech. Jejím hlavním cílem bylo navodit dobrý vzájemný poměr Čechů a Slováků, pomáhat Slovákům v Čechách přenosem slovenské vzdělanosti do českého prostředí apod.“ (Nosková, 2001, s. 11-12)

„V roce 1969 byl v Praze založen *Slovenský akademický klub*, který sdružoval pražské slovenské studenty ze všech vysokých škol. V sedmdesátých letech se změnil v *Matiční akademický klub* a posléze v roce 1973 byl v Praze opět obnoven *Místní odbor Matice slovenské*.“ (Nosková, 2001, s. 13)

„V roce 1986 byl v Praze otevřen *Dům slovenské kultury* (DSK). Pod jeho střešou pracoval také *Klub slovenské kultury*, který v roce 1977 vznikl jako MOMS v Praze

a do otevření DSK pracoval pod hlavičkou pražského informačního centra. (Nosková, 2001, s. 13)

4.2 1990 - současnost

Před rokem 1989 pracovalo v rámci DSK také Slovenské folklórne združenie Limbora, které se v roce 1993 osamostatnilo a rozšířilo svoji činnost pro děti a mládež souborem Limborka.

„*Obec Slováků* v ČR se ustavila v roce 1993 jako krajanské sdružení Slováků v ČR a jejich příznivců s regionálními obcemi včetně Prahy. Jako klasické krajanské sdružení se snaží zabránit asimilaci různými aktivitami, které pořádá pro udržování slovenského jazyka a kultury, vzdělávacími programy ve slovenském jazyce atd. Usiluje také o právní zajištění slovenské menšiny v České republice.“ (Nosková, 2001, s. 15)

Obec Slováků začala vydávat první slovenský časopis v České republice. Tento časopis se nazývá *Korene*. Vychází jako měsíčník bez přerušení od roku 1993. V roce 1993 vycházel po názvem *Džavot*. Tento časopis je klasickým periodikem národnostní menšiny, odrážející její problémy a informující o záležitostech, které Slováky v ČR zajímají. Nyní *Obec Slováků* sídlí v Praze.

V létě roku 1996 vznikl *Slovensko-český klub* jako občanské sdružení, které má za cíl udržovat a zvyšovat úroveň česko-slovenských vztahů. Členy tohoto klubu jsou převážně osobnosti společenského a kulturního života v České i Slovenské republice.

Slovensko-český klub vydává měsíčník *Slovenské dotyky*, *Magazín Slovákov v ČR*, který vychází s podporou české vlády. Od roku 2001 klub nabízí jediný internetový deník Čechů a Slováku ve světě *Český a slovenský svět*. Dále spolupracuje na vydávání literárního čtvrtletníku *Zrcadlení* (tento časopis je evidován pouze do roku 2008) a divadelním žurnálu *Černá labuť*. Spolupracuje jak s českou a slovenskou televizí, tak i s veřejnoprávními rozhlas. Vydává knihy a čítanky pro střední školy. Dále vyvíjí celou řadu kulturních aktivit. Například organizuje cyklus festivalů *Dny slovenské kultury* v České republice, spoluprodukuje divadelní českou a slovenskou scénu,

organizuje klubové večery, pořádá výstavy, spoluorganizuje Slovenský ples v Praze i Česko-slovenský bál v Českých Budějovicích.

Klub slovenské kultury (KSK) je zájmové občanské sdružení Slováků, Čechů a příznivců slovenské kultury v Čechách. Hlásí se k odkazu dobrých tradic v česko-slovenských vztazích a rozvíjí vztahy nejen mezi Slováky a Čechy, ale i dalšími národnostmi v České republice. Tento klub má své sídlo v Praze.

KSK vydává časopis *Listy Slováků a Čechů*. Je to periodikum, které se zajímá o slovenskou a českou kulturu a společenskou scénu. Jeho úlohou je podporovat a informovat o akcích, událostech v návaznosti na rozvoj a podporu slovenských tradic v České republice.

5 PRŮZKUM PERCEPTIVNÍHO BILINGVISMU VE VZTAHU KE SLOVENŠTINĚ U ŽÁKŮ NA DRUHÉM STUPNI ZÁKLADNÍCH ŠKOL

5.1 Stanovení hypotézy

Na začátku našeho průzkumu jsme si stanovili hypotézy, které jsme v závěru práce vyvrátili nebo potvrdili. Naším hlavním cílem, jak již bylo v úvodu řečeno, je zjistit, jak rozumí mladá česká generace slovenskému jazyku.

Jako mladou českou generací chápeme žáky na druhém stupni dvou základních škol v Olomouci.

Průzkum byl proveden na Fakultní základní škole, Tererovo náměstí, ve které se šetření uskutečnilo v šesté a osmé třídě, a na jejím odloučeném pracovišti, Základní škole Helsinské, kde se šetření provedlo v sedmé a deváté třídě. Tímto tedy máme zastoupeny všechny třídy na druhém stupni. Obě školy se nachází ve stejné části Olomouce tj. Tabulový vrch, a proto mezi nimi nebudeme dělat rozdíly a spojíme je při vyhodnocování dohromady. Obě školy celkem navštěvuje 610 žáků a byly nám zde umožněny podmínky pro provedení průzkumu. Konkrétně to bylo v době, kdy autorka práce během své jarní praxe jednu z těchto škol navštěvovala.

Domníváme se, že v osmé třídě, která je na škole vedena jako sportovní, žáci dosáhnou lepších výsledků, jelikož mají dobrou disciplínu a není pro ně problém soustředit se důkladně na dané téma. Dále se u nich předpokládá, že na sportovní otázky v druhé části dotazníku budou reagovat správně, jelikož mají o sportovním dění jistě větší přehled.

Dále se dá očekávat u žáků, kteří uvedli, že mají na Slovensku rodinu či kamarády, daleko lepší porozumění slovenštině, než u žáků, kteří se slovenštinou neprijdou vůbec do kontaktu.

Vezmeme-li v úvahu zeměpisné polohy obou škol, nedá se předpokládat, že by poloha města ovlivnila porozumění slovenštině. Olomouc je totiž vzdálena zhruba 100 km od nejbližších slovenských hranic. Žáci, kteří navštěvují tyto školy, jsou převážně z Olomouce, popřípadě z jejího nejbližšího okolí.

5.2 Přípravné práce

Před samotným začátkem průzkumu bylo důležité zvolit si způsob šetření. Jako nejvhodnější metoda se nám jevila metoda dotazníková. Při našem rozhodování nás přesvědčilo to, že u této metody se můžeme dobře orientovat v odpovědích žáků, samotná realizace šetření bude trvat jen jednu vyučovací hodinu a zvolená metoda umožňuje snadné a rychlé vyhodnocení získaných informací.

Průcha v pedagogickém slovníku definuje pojem dotazník jako: „výzkumný a diagnostický prostředek ke shromažďování informací prostřednictvím dotazování osob. Podstatou je soubor otázek (výroků) zkonstruovaný podle kritérií vědecké metodologie, předkládaný v písemné formě. Objektivnost získaných výsledků závisí významně na formulaci otázek, výběru respondentů a způsobu zadávání dotazníku. Využití dotazníku pro výzkum a praxi je velmi široké. Často však dochází k zkreslení interpretací v důsledku diletantské konstrukce dotazníku.“ (Průcha, 2003, s. 49)

Průcha definuje pojem dotazování následovně: „Je to jedna ze základních a dnes nejčastěji aplikovaných metod empirického výzkumu v pedagogice a sociálních vědách založená na verbální komunikaci mezi výzkumníkem a dotazovanou osobou. Provádí se buď jako ústní rozhovor (individuální, skupinový), biografie, výzkum životního příběhu, nebo jako písemný dotazník, anketa aj.“ (Průcha, 2003, s. 49)

V našem dotazníku jsme použili otázky otevřené i uzavřené a to konkrétně polynomické.

Celé naše šetření jsme rozdělili do dvou částí. V první části vyplňovali žáci dotazníky a v druhé části už jen doplňovali odpovědi na otázky z Powerpointu do formulářů. V úvodu dotazníku měli žáci za úkol uvést svůj věk, třídu a školu, kterou navštěvují.

Při sestavování dotazníku jsme se rozhodli, že jej rozdělíme do dvou částí. V první části zatrhávali žáci nejdříve možnosti, které se ptaly, zda mají nějaké příbuzné na Slovensku, a posléze měli za úkol napsat, co se jim vybaví, když se řekne Slovenská republika. V druhé části se už žáci plně věnovali porozumění ukázce ze slovenského pořadu Televíkend. Ukázku jsme vybrali záměrně, protože se v ní jedná o zřetelně postiženou rodinu a předpokládali jsme, že toto téma žáky osloví a budou věnovat plnou pozornost celé ukázce.

Druhá část našeho šetření se týkala znalostí z různých oblastí slovenského života. Žáci dostali do rukou formulář s deseti otázkami ze zeměpisných, sportovních, kulturních, politických a dalších oblastí. Jejich úkolem bylo správně na tyto otázky odpovědět.

Šetření proběhlo na FZŠ Tererovo náměstí během individuální praxe od 16.3. do 3.4. 2009 a na ZŠ Helsinské (díky Zuzaně Dosedlové, která zajistila průběh šetření na této škole) také ve stejném termínu.

5.3 Průběh šetření

Průzkum byl naplánován v každé třídě na 45 minut, to znamená na celou vyučovací hodinu. Nejdříve bylo potřeba požádat vyučující českého jazyka, která autorku vedla na individuální praxi, o provedení průzkumu. Dále bylo nutné zajistit, aby se hodina konala v počítačové učebně, aby bylo možné spuštění nahrávky na dataprojektoru. Toto nebyl žádný problém, protože vyučující byla zároveň správcem počítačové učebny. Samotná vyučující Mgr. Eva Tegelová jevila o tento průzkum velký zájem, protože sama pocházela ze Slovenské republiky. Dalším krokem bylo seznámení Zuzany Dosedlové s průběhem šetření tak, aby mohla provést korektní průzkum na druhé škole.

V každé třídě jsme šetření věnovali 45 minut. Nejdříve jsme žáky seznámili s cílem šetření a jeho obsahem. Zdůraznili jsme, že dotazník je anonymní, aby se žáci nebáli odpovídat správně. Odpovědi bez chyb pro nás byly velice důležité, především pro celkový objektivní výsledek.

Nejdříve jsme žákům pustili ukázkou a doporučili jsme jim, aby si zavřeli oči. Tak mohli vnímat jen to, co se v nahrávce říkalo. Po prvním zhlédnutí jsme jim rozdali první část šetření a přepis ukázky na papíře. Nahrávku jsme jim pustili podruhé s tím, že teď budou i zároveň vyplňovat dotazník. Upozornili jsme je ještě, že první část celku mají vyplňovat až jak dohraje ukázka. Po skončení nahrávky jsme jim dali ještě pár minut na vyhledávání posledních informací v přeepsaném textu a dotazníky jsme vybrali. Následně jsme jim rozdali druhou část šetření. Spustili jsme prezentaci v PowerPointu a zároveň procházeli jednotlivé otázky, na které měli odpovídat. Po skončení prezentace jsme

formuláře ihned vybrali. V každé hodině nám zbylo ještě 5 minut do konce hodiny, které jsme využili ke společné kontrole odpovědí u druhého šetření.

5.4 Struktura vyučovací hodiny:

5 min – navození atmosféry a seznámení s obsahem šetření

20 min – 2x poslech audionahrávky a vyplnění první části šetření

5 min – vybrání první části a rozdání formulářů k druhé části šetření

10 min – vyplňování formulářů

3 min – společná kontrola druhé části šetření

2 min – rozloučení a poděkování za spolupráci

5.5 Charakteristika zkoumaného vzorku

Šetření jsme provedli na druhém stupni základní školy. To znamená u žáků od 11–15 let. Tento stupeň základní školy odpovídá i aprobaci autorky. Žáci v tomto věku prochází obdobím prepuberty a samotné puberty. U žáků se rychle rozvíjí především abstraktní myšlení. Žák se tedy umí osvobodit od konkrétních zkušeností a dokáže zobecnit pozorované jevy. Rozumí dobře pojmu příčiny a následku, důvodu a důsledku. Je tedy těsně před vrcholem vývoje své inteligence.

V této době žáci již dovedou soudit, hodnotit či kriticky uvažovat. Nemají však skoro žádné životní zkušenosti, a proto jsou jejich úsudky většinou ukvapené či nepodložené.

6 VYHODNOCENÍ PRVNÍ ČÁSTI ŠETŘENÍ

Vyplnění první i druhé části dotazníku jsme věnovali zhruba 25 min včetně dvojího poslechu audionahrávky a všech instrukcí.

6.1 Analýza první části dotazníku

V první části měli žáci za úkol zakroužkovat vhodnou odpověď na otázku: Máš nějaké kontakty na Slovensku? Měli možnost zakroužkovat čtyři možnosti (rodina, kamarád/ka, někdo jiný a nikdo). Šest žáků zakroužkovalo více odpovědí. Toto jsme do výsledku zahrnuli.

Z celkových 92 odpovědí uvedlo 19 žáků, že mají na Slovensku rodinu, 20 žáků má na Slovensku kamaráda, 15 žáků uvedlo někoho jiného a nejvíce žáků, celkem 38 uvedlo, že na Slovensku nemá nikoho. Nejvíce se u žáků, kteří odpovídali na více možností, objevovala rodina a kamarádi dohromady. (Tabulka č. 1 a 2)

Věk	RODINA				KAMARÁD/KA			
	dívky		chlapci		dívky		chlapci	
	počet	%	počet	%	počet	%	počet	%
11	1	25	/	/	/	/	/	/
12	3	21	1	20	5	36	/	/
13	4	22	1	12,5	3	17	1	12,5
14	1	7	2	20	2	15	4	40
15	4	40	2	20	2	20	3	30

Tabulka č. 1

Věk	NĚKDO JINÝ				NIKDO			
	dívky		chlapci		dívky		chlapci	
	počet	%	počet	%	počet	%	počet	%
11	0	0	/	/	3	75	/	/
12	1	7	3	60	5	36	1	20
13	5	28	1	12,5	6	33	5	62,5
14	3	23	0	0	7	55	4	40
15	1	10	1	10	3	30	4	40

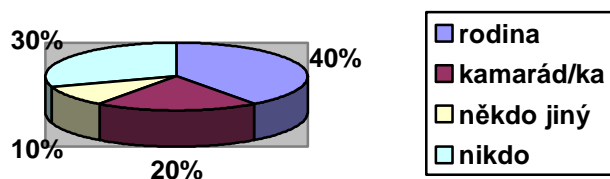
Tabulka č. 2

Z odpovědí žáků vyplývají následující skutečnosti:

- z 19 žáků, kteří odpověděli, že na Slovensku mají rodinu, bylo 13 dívek (22 % z celkového počtu dívek) a 6 chlapců (18 % z celkového počtu chlapců),
- z 20 žáků, kteří odpověděli, že mají na Slovensku kamarádku či kamaráda, bylo 12 dívek (20 %) a 8 chlapců (22 %),
- z 15 žáků, kteří odpověděli, že na Slovensku mají někoho jiného, bylo 10 dívek (19 %) a 5 chlapců (15 %),
- z 38 žáků, kteří odpověděli, že na Slovensku nemají nikoho, bylo 24 dívek (39 %) a 14 chlapců (43 %),
- nejčastěji mají rodinu na Slovensku dívky ve věku 15 let. Celých 40 procent (graf č. 1). Pouze 7 procent dívek ve věku 14 let má na Slovensku rodinu (graf č. 2),
- nejvíce kamarádů na Slovensku mají chlapci ve věku 14 let a to celých 40 procent (graf č. 3). Ani jednu kamarádku nemají dívky ve věku 11 let a žádného kamaráda chlapci ve věku 12 let. (viz příloha č. 16)
- celých 75 procent dívek ve věku 11 let uvedlo, že na Slovensku neznají nikoho (graf č. 4)

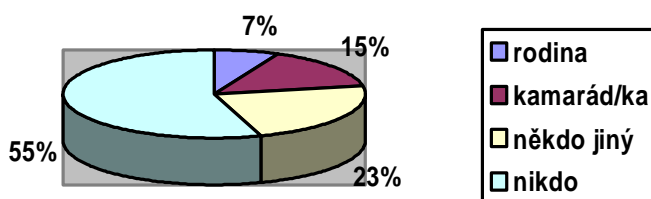
Pro názornost předkládáme uvedené informace v procentuálním grafickém vyjádření. (graf. č. 5, 6, 7)

Dívky ve věku 15 let

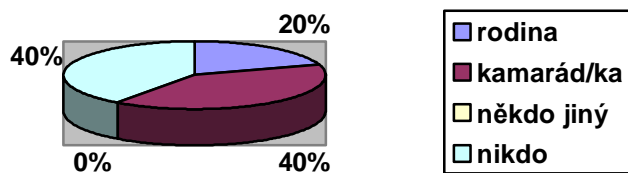
graf č. 1

Dívky ve věku 14 let

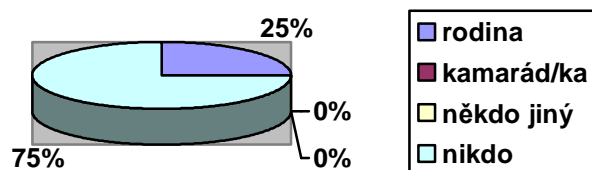
graf č. 2

Chlapci ve věku 14 let

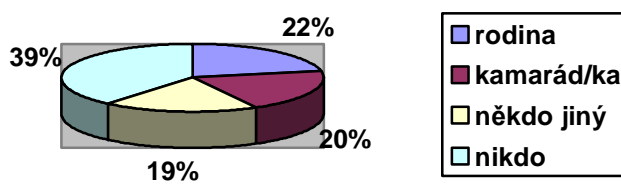
graf č. 3

Dívky ve věku 11 let

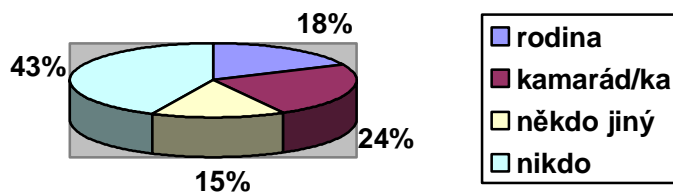
graf č. 4

Celkový počet dívek

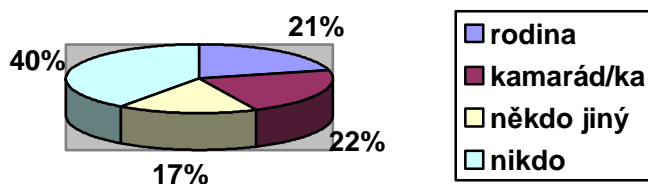
graf č. 5

Celkový počet chlapců

graf č. 6

Celkový počet chlapců a dívek

graf č. 7

V další části měli za úkol žáci napsat, co je napadne, když se řekne Slovenská republika. Žáci mohli uvést libovolný počet odpovědí, a proto jsme se rozhodli shrnout tyto odpovědi do přehledné tabulky s pořadím dle četnosti odpovědí.

Pořadí dle četnosti:

1.	Tatry, krajina, turistika
2.	bez odpovědi
3.	slovenština, pěkná řeč, jazyk
4.	sousední stát
5.	hip hop, rap, skupiny (H16, Kontrafakt, Rytmus)
	Bratislava a její památky
	Československo
8.	rodina, kamarádi
9.	sport, hokej, fotbal, lyžování, turnaj ve volejbale
10.	venkov, salaš, sýr, ovce, halušky, kroje
11.	Dunaj
	vlajka
	dovolená
	TV pořady (Superstar)
	euro
16.	bohatá republika, malá zaostalá země
	ostatní města (Nitra, Košice, Poprad)
	Slováci
	slovenské děti, školy
20.	málo ropy
	mapa
	zkratka SK
	Jánošík
	horor

6.2 Porozumění slovenské ukázky

V této části dotazníku jsme se rozhodli rozdělit odpovědi žáků do čtyř kategorií. Do první kategorie patřili žáci, kteří na danou otázku dotazníku odpověděli zcela správně. To znamená, že u nich bylo porozumění ukázky úplné. Do další kategorie spadali žáci, kteří ukázce porozuměli, ale neodpověděli zcela přesně (částečné porozumění). Zbývající dvě kategorie zahrnuli žáky, kteří otázce z ukázky vůbec nerozuměli a odpověděli nesprávně nebo raději neodpověděli.

Pro přesnost uvedeme ke každé otázce odpověď, kterou jsme považovali za zcela správnou.

Otázka v dotazníku:

1. Jak bys přeložil/a do češtiny větu: Čo počuješ?
2. Jak odpověděl moderátor moderátorce na tuto otázku?
3. Co vidí moderátor, když má zavřené oči?
4. V čem se manželé liší od ostatních turistů?
5. Proč chodí rádi do přírody?
6. Jak bys přeložil/a do češtiny slova postihnutí a nevidiací.
7. Jak dlouho už je žena „zrakovo postihnutá“?
8. S čím si žena spojuje dojmy z přírody?
9. Přelož slova jar a jeseň.
10. Na co si musí dávat muž pozor při turistice ve Vysokých Tatrách?
11. Čeho se muž drží, aby poznal, jakým způsobem má v daný okamžik jít?

Odpovědi, které jsme považovali za zcela správné:

1. Co slyšíš?
2. Ptáčky a šumění (šum, šustění) listí.
3. Nic, jen tmu.
4. Jsou nevidomí (pan je barvoslepý).
5. Mají radost z pohybu.
6. postižení a nevidomí (slepí)
7. od narození
8. S tím co viděla, když byla malá.
9. jaro a podzim
10. na kořeny
11. předloktí

V první otázce měli žáci přeložit do češtiny větu: *Čo počuješ*. Tolerovali jsme jako úplné porozumění pouze odpověď: *Co slyšíš*. Správně odpovědělo celých 89 % dívek a 71 % chlapců. Jedna dívka a jeden chlapec porozuměli částečně: *Co posloucháš, vnímáš*. Jako nesprávné odpovědi uváděli nejčastěji větu *Co potřebuješ, Co pociťuješ*.

Odpovědi dívek

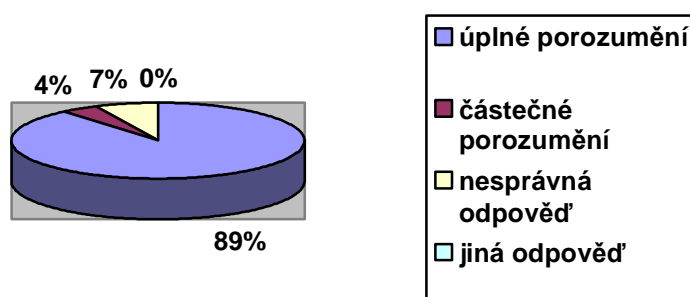
Věk	Porozumění				Nesprávná odpověď		Žádná odpověď	
	úplné		částečné		počet	%	počet	%
	počet	%	počet	%				
11	4	100	/	0	/	0	/	0
12	11	79	2	14	1	7	/	0
13	15	94	/	0	1	6	/	0
14	12	92	/	0	1	8	/	0
15	7	87,5	/	0	1	12,5	/	0

Tabulka č. 3

Nesprávné odpovědi:

- 3x *Co potřebuješ?*
- 1x *Co pociťuješ?*

Procentuální vyjádření tabulky č. 3

graf č. 8

Odpoředi chlapců

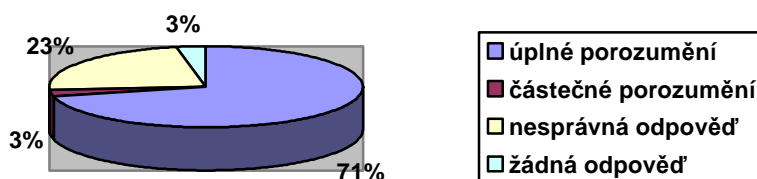
Věk	Porozumění				Nesprávná odpověď		Źádná odpověď	
	úplné		částečné					
	počet	%	počet	%	počet	%	počet	%
12	4	80	/	0	1	20	/	0
13	6	75	/	0	1	12,5	1	12,5
14	7	70	/	0	3	30	/	0
15	5	62,5	1	12,5	2	25	/	0

Tabulka č. 4

Nesprávné odpovědi:

- 1x *Co potřebuješ?*
- 1x *Co pociťuješ?*
- 1x *Co říkáš?*
- 1x *Ptáky a šumění listí.* (odpověď k jiné otázce)
- 1x *Co cítíš?*
- 1x *Co vidíš?*
- 1x *Můžeš zavřít oči?*

Procentuální vyjádření tabulky č. 4

graf č. 9

Ve druhé otázce jsme u žáků zjišťovali, jak odpověděl moderátor moderátorce na první otázku. Jako úplné porozumění jsme tolerovali odpovědi typu: *Ptáky, ptáčky a šumění, šum, šustění listí*. Správně na tuto otázku odpovědělo 75 % dívek a 62 % chlapců. Za částečné porozumění jsme považovali například *šelest a šupot listí*. U této otázky se nám často stalo, že žáci odpověděli slovensky.

Odpovědi dívek

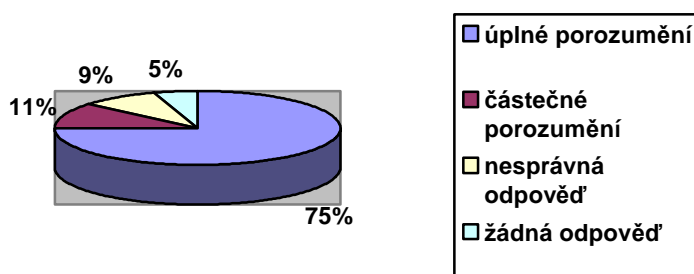
Věk	Porozumění				Nesprávná odpověď		Žádná odpověď	
	úplné		částečné		počet	%	počet	%
	počet	%	počet	%				
11	3	75	/	0	/	0	1	25
12	11	79	/	0	1	7	2	14
13	10	62,5	4	25	2	12,5	/	0
14	10	77	1	8	2	15	/	0
15	7	87,5	1	12,5	/	0	/	0

Tabulka č. 5

Nesprávné odpovědi:

- 1x *možem, no nic jen tmu, šustění listí, chlad* (toto je odpověď jedné dívky)
- 1x *možem*
- 1x *hluchot*
- 1x *že zavře oči*
- 1x *Můžeš zavřít oči? Můžu.*

Procentuální grafické vyjádření tabulky č. 5

graf č. 10

Odpovědi chlapců

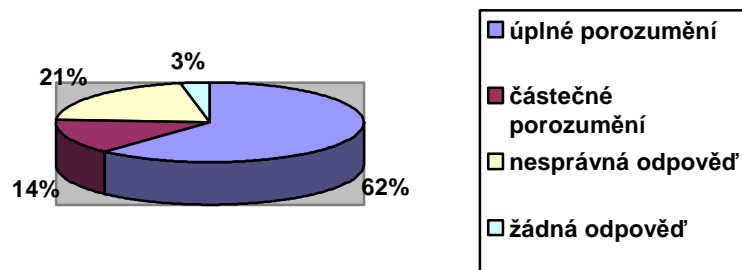
Věk	Porozumění				Nesprávná odpověď		Žádná odpověď	
	úplné		částečné					
	počet	%	počet	%	počet	%	počet	%
12	2	80	/	0	1	20	/	0
13	5	62,5	1	12,5	2	25	/	0
14	4	40	3	30	2	20	1	10
15	7	87,5	/	0	1	12,5	/	0

Tabulka č. 6

Nesprávné odpovědi:

- 1x slovensky
- 1x *je mnoho lidí, kteří chodí do přírody*
- 2x *vtačikov a šuchot listia* (napsal to slovensky)
- 1x *zavři oči*
- 1x *možu*

Procentuální vyjádření tabulky č. 6

graf č. 11

Ve třetí otázce nás zajímalo, co vidí moderátor, když má zavřené oči. Jako úplné porozumění jsme tolerovali odpovědi, kdy žáci uvedli alespoň *tmu*, která v této otázce byla podstatná. Této otázce porozumělo celých 96 % dívek a 84 % chlapců. Mezi částečné porozumění lze zařadit odpověď jedné dívky a jednoho chlapce, kteří odpověděli pouze *nic*.

Odovědi dívek

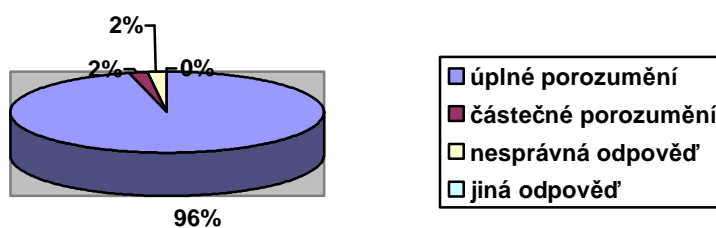
Věk	Porozumění				Nesprávná odpověď		Žádná odpověď	
	úplné		částečné		počet	%	počet	%
	počet	%	počet	%				
11	4	100	/	0	/	0	/	0
12	13	93	1	7	/	0	/	0
13	16	100	/	0	/	0	/	0
14	12	92	/	0	1	8	/	0
15	8	100	/	0	/	0	/	0

Tabulka č. 7

Nesprávné odpovědi:

- 1x šumění listí, ptáčky

Procentuální vyjádření tabulky č. 7

graf č. 12

Odpovědi chlapců

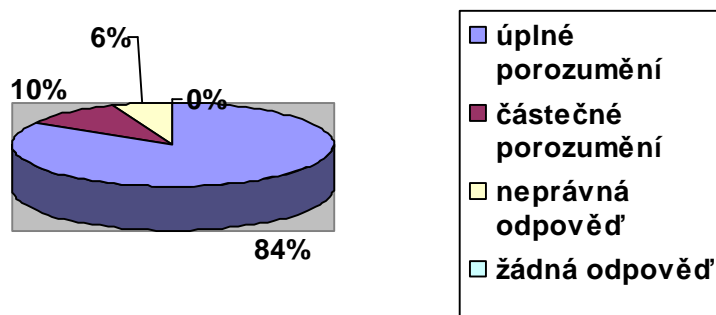
Věk	Porozumění				Nesprávná odpověď		Žádná odpověď	
	úplné		částečné		počet	%	počet	%
	počet	%	počet	%				
12	5	100	/	0	/	0	/	0
13	5	62,5	3	37,5	/	0	/	0
14	8	80	/	0	2	20	/	0
15	8	100	/	0	/	0	/	0

Tabulka č. 8

Nesprávné odpovědi:

- 1x *ne*
- 1x *oční víčka*

Procentuální vyjádření tabulky č. 8

graf č. 13

Ve čtvrté otázce měli žáci za úkol odpovědět na otázku, v čem se manželé liší od ostatních turistů. U této otázky jsme tolerovali každou odpověď, která byla synonymem

ke slovu nevidomí (*slepi, nevidící, zrakově postižení* apod.) a nebo jen to, že *pán je barvoslepy*. Úplné porozumění jsme shledali u 93 % dívek a 87 % chlapců.

Odpovědi dívek

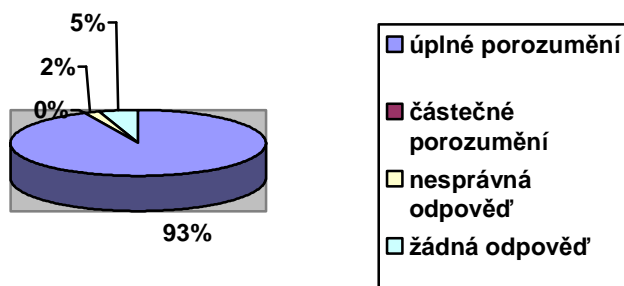
Věk	Porozumění				Nesprávná odpověď		Žádná odpověď	
	úplné		částečné		počet	%	počet	%
	počet	%	počet	%				
11	4	100	/	0	/	0	/	0
12	13	93	/	0	/	0	1	7
13	16	100	/	0	/	0	/	0
14	10	77	/	0	1	8	2	15
15	8	100	/	0	/	0	/	0

Tabulka č. 9

Nesprávná odpověď:

- 1x *láska k přírodě*

Procentuální vyjádření tabulky č. 9

graf č. 14

Odpoředi chlapců

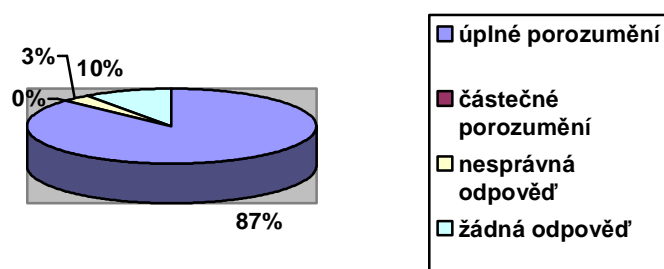
Věk	Porozumění				Nesprávná odpověď		Źádná odpověď	
	úplné		částečné		počet	%	počet	%
	počet	%	počet	%				
12	5	100	/	0	/	0	/	0
13	6	75	/	0	/	0	2	25
14	9	90	/	0	/	0	1	10
15	7	87,5	/	0	1	12,5	/	0

Tabulka č. 10

Nesprávná odpověď:

- 1x od narození je postihnutá

Procentuální vyjádření tabulky č. 10

graf č. 15

V páté otázce jsme zjišťovali u žáků, proč chodí tito manželé rádi do přírody. Jako úplné porozumění jsme tolerovali odpovědi, u kterých si žáci vložili příslovce *obrovský* (tzn. mají *obrovskou radost z pohybu*). 75 % dívek a 65 % chlapců rozumělo úplně.

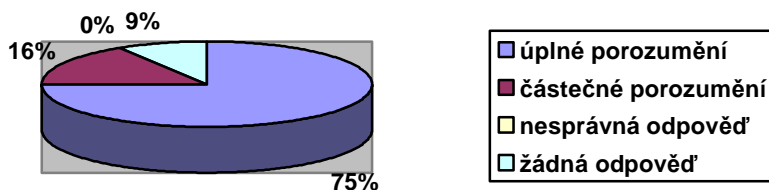
Mezi částečné odpovědi lze zařadit všechny odpovědi, které se týkaly vnímání přírody a pohybu.

Odpovědi dívek

Věk	Porozumění				Nesprávná odpověď		Žádná odpověď	
	úplné		částečné		počet	%	počet	%
	počet	%	počet	%				
11	3	75	/	0	/	0	1	25
12	11	79	/	0	/	0	3	21
13	10	62,5	5	31	/	0	1	6,5
14	11	85	2	15	/	0	/	0
15	6	75	2	25	/	0	/	0

Tabulka č. 11

Procentuální vyjádření tabulky č. 11

graf č. 16

Odovědi chlapců

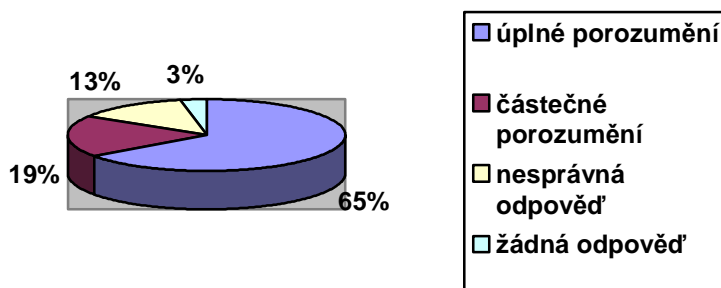
Věk	Porozumění				Nesprávná odpověď		Žádná odpověď	
	úplné		částečné		počet	%	počet	%
	počet	%	počet	%				
12	2	40	2	40	/	0	1	20
13	7	87,5	/	0	1	12,5	/	0
14	6	60	3	30	1	10	/	0
15	5	62,5	1	12,5	2	25	/	0

Tabulka č. 12

Nesprávné odpovědi:

- 1x *aby si připomněli to co viděli a cítili když byli mladí a ještě viděli*
- 1x *protože jim to tam připadne jako z jiného světa*
- 1x *slyší ptáky*
- 1x *ano*

Procentuální vyjádření tabulky č. 12

graf č. 17

V šesté otázce měli žáci za úkol pouze přeložit slovenské slovo *postihnutí*. Správně toto slovo do češtiny přeložilo 85 % dívek a 74 % chlapců. Tolerovali jsme i jako správný překlad slovo *handicap*. Jako nesprávná odpověď se nám objevovalo slovo *postihnutí*. Žáci zapomněli slovo přeložit nebo si mysleli, že je toto slovo stejné ve slovenštině i v češtině.

Odpovědi dívek

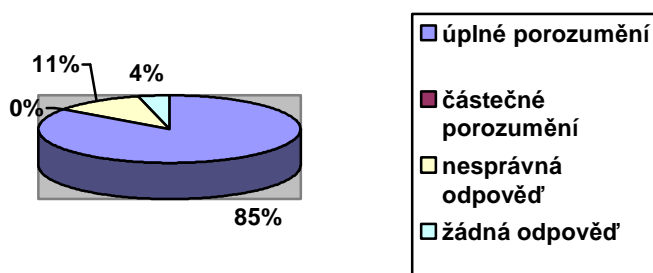
Věk	Porozumění				Nesprávná odpověď		Žádná odpověď	
	úplné		částečné		počet	%	počet	%
	počet	%	počet	%				
11	3	75	/	0	/	0	1	25
12	12	86	/	0	1	7	1	7
13	14	87,5	/	0	2	12,5	/	0
14	11	85	/	0	2	15	/	0
15	7	87,5	/	0	1	12,5	/	0

Tabulka č. 13

Nesprávné odpovědi:

- 1x *přepadlo*
- 2x *něco se jim stalo*
- 1x *postihnutí*
- 1x *vadově handicapovaní*

Procentuální vyjádření tabulky č. 13

graf č. 18

Odpovědi chlapců

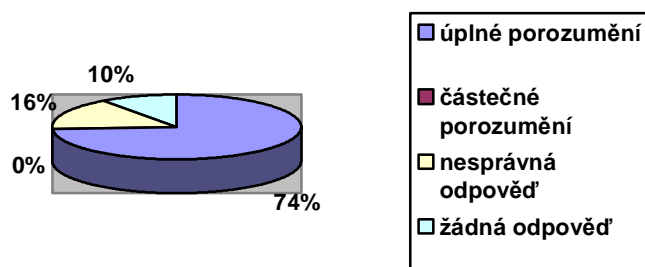
Věk	Porozumění				Nesprávná odpověď		Žádná odpověď	
	úplné		částečné					
	počet	%	počet	%	počet	%	počet	%
12	3	60	/	0	1	20	1	20
13	6	75	/	0	/	0	2	25
14	8	80	/	0	2	20	/	0
15	6	75	/	0	2	25	/	0

Tabulka č. 14

Nesprávné odpovědi:

- 1x *přihození*
- 2x *postihnutí*
- 1x *omezení*
- 1x *že je něco postihlo*

Procentuální vyjádření tabulky č. 14

graf č. 19

Dále měli přeložit slovenské slovo *nevidiací*. Jako správný překlad jsme tolerovali slova *nevidomí, nevidící a slepí*. Správně toto slovo přeložilo 87 % dívek a 90 % chlapců. U dívek se jako špatná odpověď objevilo dvakrát slovo *nevidoucí*.

Odpovědi dívek

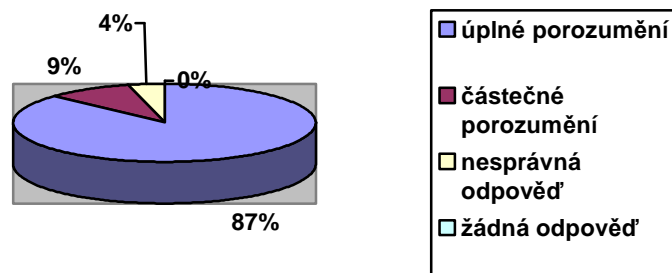
Věk	Porozumění				Nesprávná odpověď		Žádná odpověď	
	úplné		částečné					
	počet	%	počet	%	počet	%	počet	%
11	4	100	/	0	/	0	/	0
12	14	100	/	0	/	0	/	0
13	12	75	4	25	/	0	/	0
14	12	92	/	0	1	8	/	0
15	6	75	1	12,5	1	12,5	/	0

Tabulka č. 15

Nesprávné odpovědi:

- 2x nevidoucí

Procentuální vyjádření tabulky č. 15

graf č. 20

Odpovědi chlapců

Věk	Porozumění				Nesprávná odpověď		Žádná odpověď	
	úplné		částečné					
	počet	%	počet	%	počet	%	počet	%
12	5	100	/	0	/	0	/	0
13	8	100	/	0	/	0	/	0
14	8	80	1	10	1	10	/	0
15	7	87,5	1	12,5	/	0	/	0

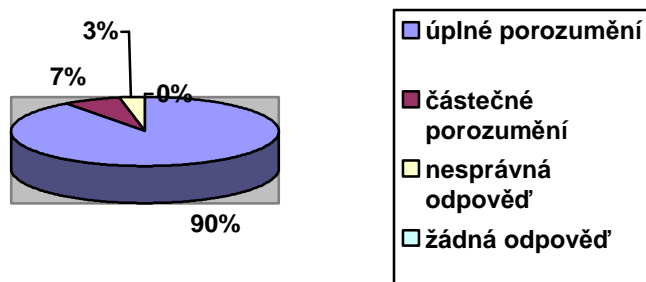
Tabulka č. 16

Nesprávné odpovědi:

- 1x *neviditelný*

Chlapci napsali jako dívky, že *je to člověk, který nevidí*.

Procentuální vyjádření tabulky č. 16

graf č. 21

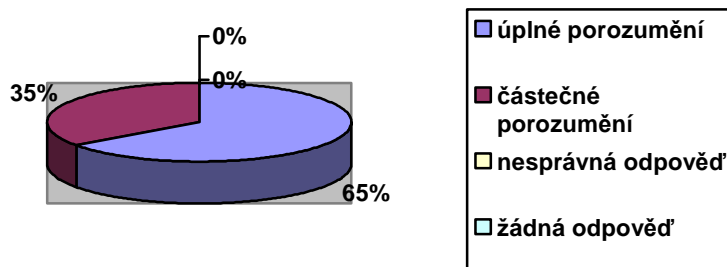
V sedmé otázce nás zajímalo, jak dlouho už je žena „zrakovo postihnutá“. Správně odpovědělo 65 % dívek a pouze 39 % chlapců. Mezi částečné porozumění lze zařadit tyto odpovědi: *skoro od mala, v dětství ještě něco málo viděla, pak to bylo jenom horší, od malička, dlouho už nevidí, od dětství, od mládí*. Zde můžeme pozorovat, že všichni žáci kromě jednoho, který na tuto otázku neodpověděl, pochopili, že je žena minimálně od dětství nevidomá.

Odpovědi dívek

Věk	Porozumění				Nesprávná odpověď		Žádná odpověď	
	úplné		částečné					
	počet	%	počet	%	počet	%	počet	%
11	4	100	/	0	/	0	/	0
12	9	64	5	36	/	0	/	0
13	8	50	8	50	/	0	/	0
14	10	77	3	23	/	0	/	0
15	5	62,5	3	37,5	/	0	/	0

Tabulka č. 17

Procentuální vyjádření tabulky č. 17

graf č. 22

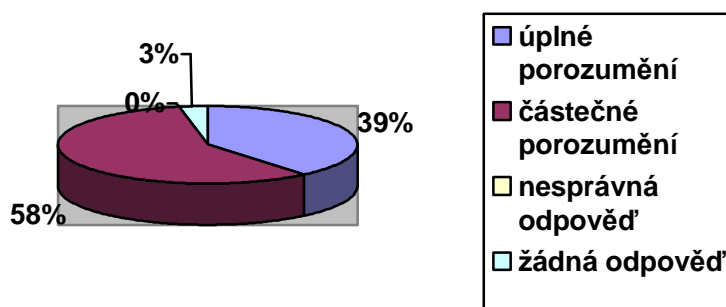

Odpoředi chlapců

Věk	Porozumění				Nesprávná odpověď		Źádná odpověď	
	úplné		částečné					
	počet	%	počet	%	počet	%	počet	%
12	2	40	2	40	/	0	1	20
13	4	50	4	50	/	0	/	0
14	2	20	8	80	/	0	/	0
15	4	50	4	50	/	0	/	0

Tabulka č. 18

Procentuální vyjádření tabulky č. 18

graf č. 23

V osmé otázce žáci odpovídali na otázku, s čím si žena spojuje dojmy z přírody. Důležité zde bylo pro úplné porozumění sloveso viděla, jelikož hodně žáků uvádělo sloveso pamatovala a to nebylo úplné porozumění, ale částečné. Správně tedy odpovědělo jen 7 % dívek a 3 % chlapců.

Odpovědi dívek

Věk	Porozumění				Nesprávná odpověď		Žádná odpověď	
	úplné		částečné					
	počet	%	počet	%	počet	%	počet	%
11	/	0	3	75	1	25	/	0
12	/	0	10	71	3	21	1	8
13	2	12,5	11	69	3	18,5	/	0
14	2	15	10	77	/	0	1	8
15	/	0	7	87,5	/	0	1	12,5

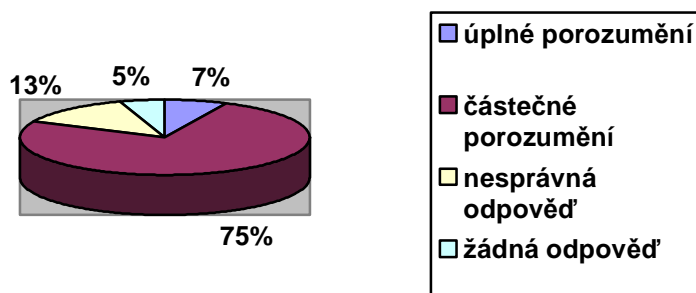
Tabulka č. 19

Nesprávné odpovědi:

- 1x *zvuky a vůně*
- 1x *pomocí sluchu a čichu*
- 1x *barevnou přírodu na jaře, žloutnutí listí*

Dívky také odpověděly: *s tím co si pamatuje z dětství, s mládím, co zažila v dětství, s dojmy.*

Procentuální vyjádření tabulky č. 19

graf č. 24

Odpovědi chlapců

Věk	Porozumění				Nesprávná odpověď		Žádná odpověď	
	úplné		částečné		počet	%	počet	%
	počet	%	počet	%				
12	/	0	3	60	1	20	1	20
13	1	12,5	4	50	2	25	1	12,5
14	/	0	7	70	2	20	1	10
15	/	0	7	87,5	1	12,5	/	0

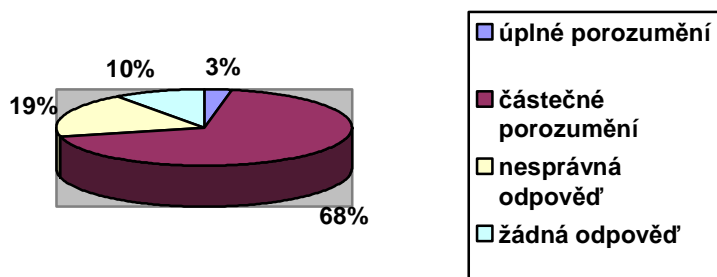
Tabulka č. 20

Nesprávné odpovědi:

- 1x *chodila v dětství na túry*
- 1x *květiny a přírodu*

Chlapci také napsali: *se svými vzpomínkami, co viděla, když byla malá, s dětstvím*

Procentuální vyjádření tabulky č. 20

graf č. 25

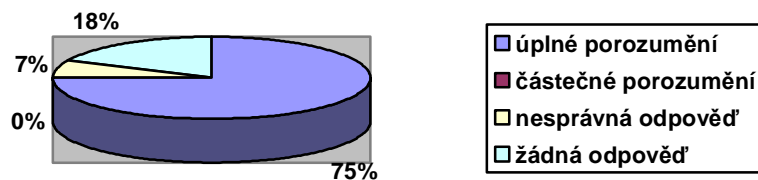
V deváté otázce měli opět za úkol žáci pouze přeložit slovo jar. Byla tolerovaná jediná správná odpověď. Správně odpovědělo 75 procent dívek a 68 procent chlapců. Mezi nejčastější nesprávné odpovědi patřil *prostředek na nádobí*, což odpovídá českému slovo jar. Tato otázka byla již v závěru dotazníku, a proto žáci mohli takto odpovědět pouze z nudy nebo z nezájmu. Jednou se objevilo jako odpověď další roční období *léto*.

Odpovědi dívek

Věk	Porozumění				Nesprávná odpověď		Žádná odpověď	
	úplné		částečné					
	počet	%	počet	%				
11	2	50	/	0	/	0	2	50
12	11	79	/	0	1	7	2	14
13	13	81	/	0	1	6	2	12
14	11	85	/	0	/	0	2	15
15	4	50	/	0	2	25	2	25

Tabulka č. 21

Procentuální vyjádření tabulky č. 21

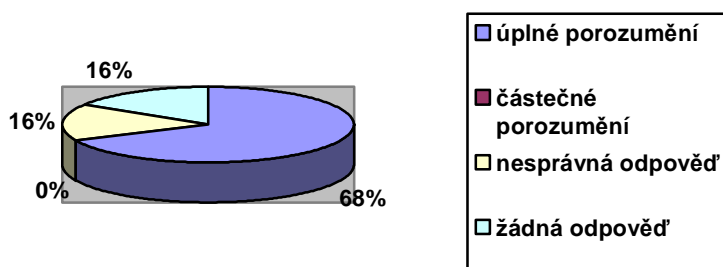
graf č. 26

Odpovědi chlapců

Věk	Porozumění				Nesprávná odpověď		Žádná odpověď	
	úplné		částečné					
	počet	%	počet	%	počet	%	počet	%
12	3	60	/	0	2	40	/	0
13	5	62,5	/	0	1	12,5	2	25
14	7	70	/	0	1	10	2	20
15	6	75	/	0	1	12,5	1	12,5

Tabulka č. 22

Procentuální vyjádření tabulky č. 22

graf č. 27

Dále měli přeložit slovo jeseň. Opět jsme tolerovali jen jednu správnou odpověď. Podzim odpovědělo 36 procent dívek a 26 procent chlapců.

Odpovědi dívek

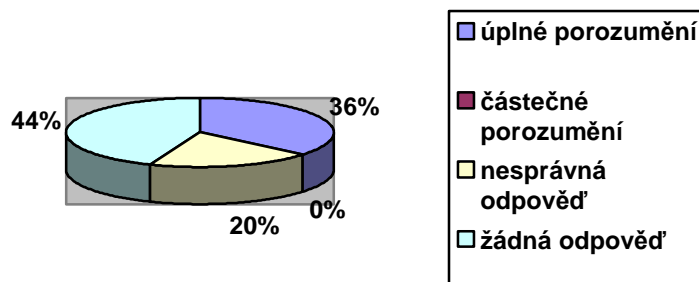
Věk	Porozumění				Nesprávná odpověď		Žádná odpověď	
	úplné		částečné					
	počet	%	počet	%	počet	%	počet	%
11	/	0	/	0	/	0	4	100
12	6	43	/	0	/	0	8	57
13	9	56	/	0	4	25	3	19
14	3	23	/	0	3	23	7	54
15	2	25	/	0	4	50	2	25

Tabulka č. 23

Nesprávné odpovědi:

- 1x *hora s jehnama*
- 1x *zima*
- 2x *příroda*
- 1x *koruna stromu*
- 2x *louka, les*
- 1x *Jeseník*
- 1x *jeskyně*
- 1x *druh stromu*

Procentuální vyjádření tabulky č. 23

graf č. 28

Odpovědi chlapců

Věk	Porozumění				Nesprávná odpověď		Žádná odpověď	
	úplné		částečné					
	počet	%	počet	%	počet	%	počet	%
12	2	40	/	0	2	40	1	20
13	2	25	/	0	1	12,5	5	62,5
14	2	20	/	0	3	30	5	50
15	2	25	/	0	3	37,5	3	37,5

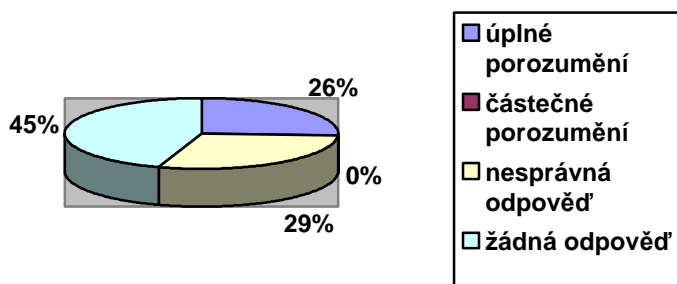
Tabulka č. 24

Nesprávné odpovědi:

- 2x zima
- 1x léto
- 1x jabloň
- 2x Jeseník
- 1x jasný
- 1x jelen
- 1x kytky

Procentuální vyjádření tabulky č. 24

graf č. 29

V desáté otázce měli žáci za úkol napsat, na co si musí dát muž pozor při turistice ve Vysokých Tatrách. Jako správnou odpověď jsme tolerovali pouze slovo kořeny. Úplně porozumělo 65 % dívek a 55 % chlapců.

Odpovědi dívek

Věk	Porozumění				Nesprávná odpověď		Žádná odpověď	
	úplné		částečné					
	počet	%	počet	%				
11	4	100	/	0	/	0	/	0
12	7	50	/	0	2	14	5	36
13	8	50	5	32	2	12	1	6
14	13	100	/	0	/	0	/	0
15	4	50	3	37,5	1	12,5	/	0

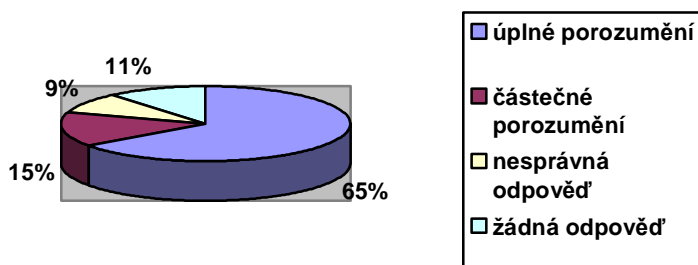
Tabulka č. 25

Nesprávné odpovědi:

- 1x *pozor na kopce*
- 1x *díry v zemi*
- 1x *sypké kameny*

Dívky dále odpověděly, že si *musí dát pozor na to, kam šlápne a musí se přizpůsobit tomu samému, aby neupadl, nezakopl, na cestu.*

Procentuální vyjádření tabulky č. 25

graf č. 30

Odpovědi chlapců

Věk	Porozumění				Nesprávná odpověď		Žádná odpověď	
	úplné		částečné					
	počet	%	počet	%				
12	3	60	/	0	/	0	2	40
13	5	62,5	/	0	1	12,5	2	25
14	5	50	3	30	1	10	1	10
15	4	50	3	37,5	/	0	1	12,5

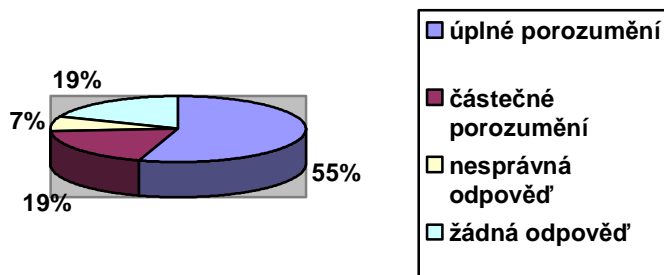
Tabulka č. 26

Nesprávné odpovědi:

- 1x *vítr*
- 1x *na devianty*

Chlapci dále odpověděli: *aby neupadl, nezakopl.*

Procentuální vyjádření tabulky č. 26

graf č. 31

V poslední jedenácté otázce nás zajímalo, čeho se muž drží, aby poznal, jakým způsobem má v daný okamžik jít. Zde jsme jako správnou odpověď tolerovali pouze slovo předloktí a jako částečné porozumění jsme uznali, že se *drží ruky, syna, ženy, loktu, zápěstí*. Úplně porozumělo 31 % dívek a 19 % chlapců.

Odpovědi dívek

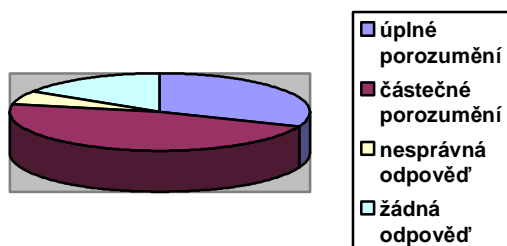
Věk	Porozumění				Nesprávná odpověď		Žádná odpověď	
	úplné		částečné		počet	%	počet	%
	počet	%	počet	%				
11	1	25	/	0	1	25	2	50
12	3	21	5	36	/	0	6	43
13	4	25	10	62,5	1	6,25	1	6,25
14	6	46	6	46	1	8	/	0
15	3	37,5	5	62,5	/	0	/	0

Tabulka č. 27

Nesprávné odpovědi:

- 1x *Ten, který jde vedle něho, tak mu dá znamení.*
- 1x *jde pomalým krokem*
- 1x *citů*

Procentuální vyjádření tabulky č. 27

graf č. 32

Odpoředi chlapců

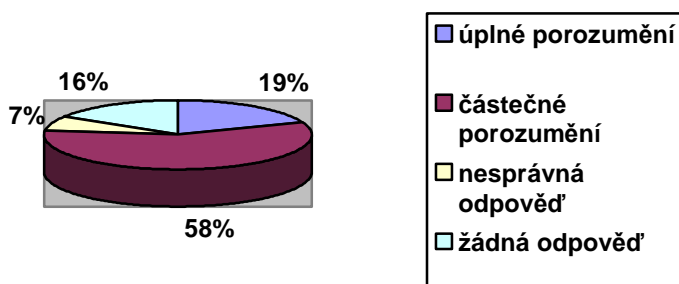
Věk	Porozumění				Nesprávná odpověď		Źádná odpověď	
	úplné		částečné		počet	%	počet	%
	počet	%	počet	%				
12	1	20	2	40	/	0	2	40
13	2	25	5	62,5	1	12,5	/	0
14	2	20	5	50	1	10	2	20
15	1	12,5	6	75	/	0	1	12,5

Tabulka č. 28

Nesprávná odpověď:

- 1x *když nefoukne vítr*
- 1x *nohavic*

Procentuální vyjádření tabulky č. 28

graf č. 33

7 VYHODNOCENÍ DRUHÉ ČÁSTI ŠETŘENÍ

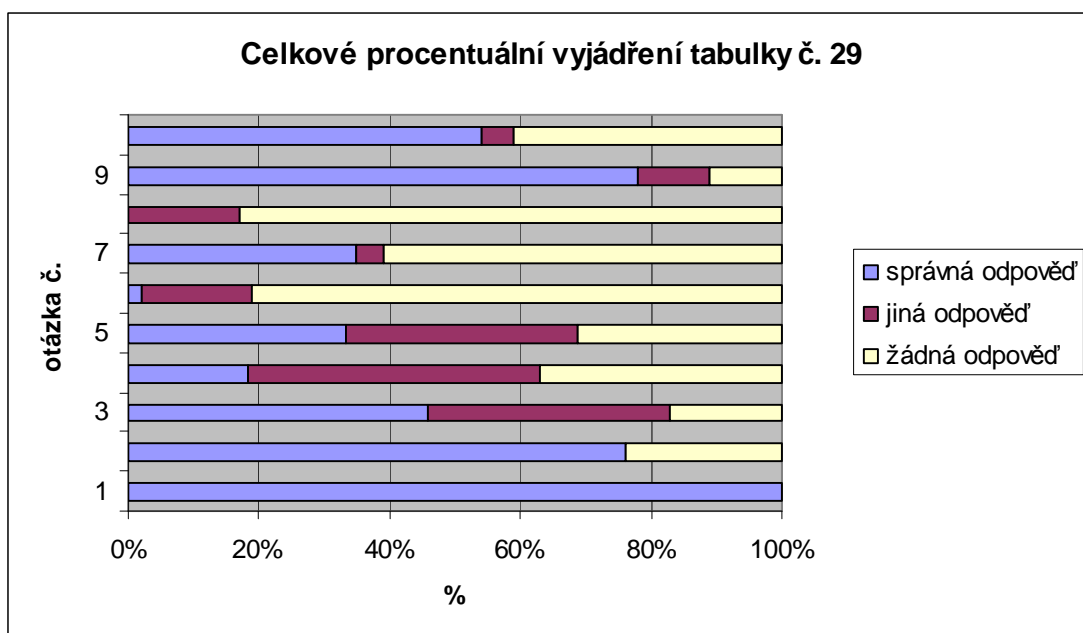
7.1 Průběh šetření

Celkově se průzkumu zúčastnilo 87 žáků, z toho v první části šetření nám dotazníky odevzdalo 55 dívek a 31 chlapců a v druhé části šetření nám formuláře odevzdalo 54 dívek a 32 chlapců. To znamená, že v každé části šetření nebyl korektně vyplněný jeden dotazník, a proto nemohl být zařazen do průzkumu. V následujících tabulkách uvádíme procentuální vyjádření druhé části šetření dle různých hledisek.

Odpovědi dívek

Otázka č.	správná odpověď		jiná odpověď		žádná odpověď	
	počet	%	počet	%	počet	%
1	54	100	/	0	/	0
2	41	76	/	0	13	24
3	25	46	20	37	9	17
4	10	18,5	24	44,5	20	37
5	18	33	19	35	17	31
6	1	2	9	17	44	81
7	19	35	2	4	33	61
8	/	0	9	17	45	83
9	41	78	6	11	6	11
10	29	54	3	5	22	41

Tabulka č. 29

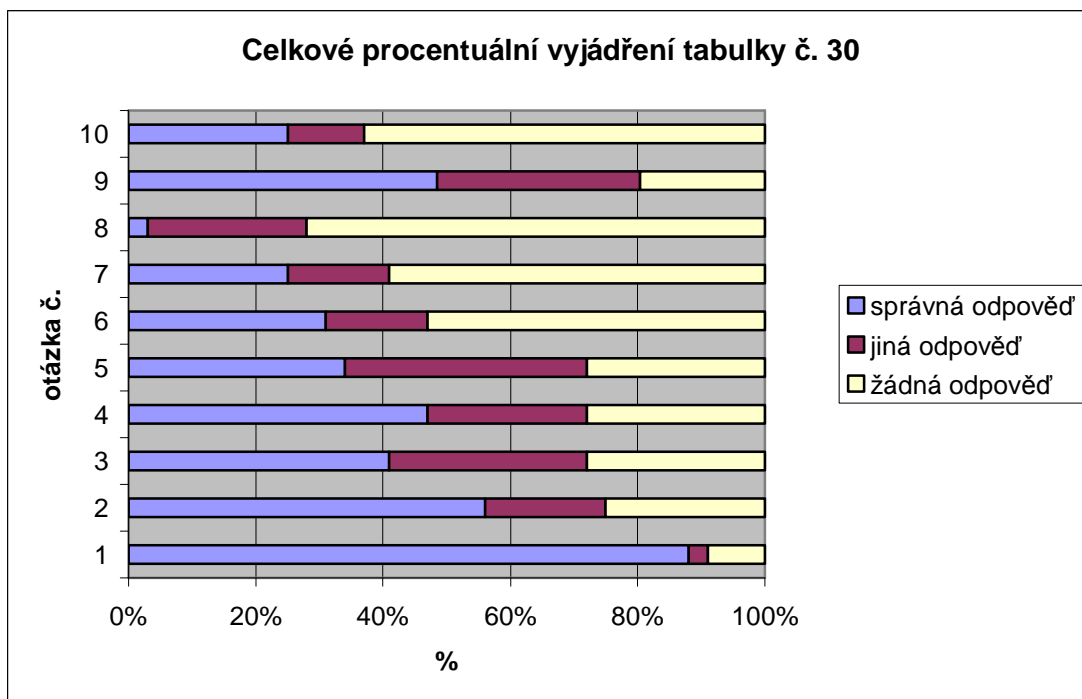

graf č. 34

Odpovědi chlapců

otázka č.	správná odpověď		jiná odpověď		žádná odpověď	
	počet	%	počet	%	počet	%
1	28	88	1	3	3	9
2	18	56	6	19	8	25
3	13	41	10	31	9	28
4	16	47	8	25	9	28
5	11	34	12	38	9	28
6	10	31	5	16	17	53
7	8	25	5	16	19	59
8	1	3	8	25	23	72
9	16	47	10	31	6	19
10	8	25	4	12	20	63

Tabulka č. 30

graf č. 35

Na první otázku odpovědělo správně všech 54 dívek a 28 chlapců, 3 chlapci odpověď neuvedli a jeden chlapec napsal, že hlavním městem Slovenska je *Varšava*. Je tedy vidět, že s názvem hlavního města Slovenské republiky se žáci setkávají velice často a je jim tedy známé.

Na druhou otázku znalo správnou odpověď 41 dívek a 18 chlapců, 13 dívek a 8 chlapců odpověď neuvedlo a zbytek chlapců napsal, že se s brynzou podávají *špagety, hluše, sýr a ovčí sýr*. U této otázky je stále ještě vysoká úspěšnost, jelikož se tento pokrm podává i v naší republice, a proto se s ním žáci mají možnost bez problémů setkat.

U třetí otázky odpovědělo správně jen 25 dívek a 13 chlapců, 9 dívek a 9 chlapců odpověď neznalo a zbytek žáků doplnil název slovenské hymny slovy: *Nad horou, hradem, Tatrusy, hlavou, branami, nebem, lesy, skálou, námi sa blížká*.

Na čtvrtou otázku odpovědělo správně pouze 10 dívek a 16 chlapců, 20 dívek a 9 chlapců odpověď nevedlo a zbytek žáků odpovědělo na otázku, ve kterém sportovním odvětví vyniká Daniela Hantuchová takto: *jachting, hod kladivem, skok o tyči, kulturistika, harpunářství, běh, jízda na kole, plavání, rybaření, krasobruslení, veslování, střelba*. U této otázky se vůbec neprojevil předpoklad, že sportovní třída bude mít větší úspěšnost. Žáci kolem věku 13 a 14 let na tuto otázku neodpovídali narozdíl od jejich mladších či starších spolužáků. Důvod proč se objevovaly odpovědi typu rybaření je v tom, že na fotografii držela tato tenistka trofej, která podle žáků připomínala nějakou rybu (viz příloha č. 9).

Pátá otázka měla spojitost i s naší republikou, jelikož jsme se ptali na datum vzniku Slovenské republiky, což znamená logicky i datum vzniku České republiky. I přesto správně odpovědělo jen 18 dívek a 11 chlapců, na otázku vůbec neodpovědělo 17 dívek a 9 chlapců a mezi nesprávné odpovědi můžeme uvést např. *jako ČR, 1.1.1992, 1.10.1993, 1948, 1.1.1991, 1520, 28.10.1918, 1.1.1999, 1990, 1989, 1983* a mnoho žáků odpovědělo jen rok *1993*, i když jsme se ptali na přesné datum vzniku.

Na šestou otázku znala správnou odpověď jen 1 dívka. Mezi chlapci to bylo o mnoho lepší, jelikož jich správně odpovědělo hned 10. 44 dívek a 17 chlapců odpověď nevedlo a ostatní nazvali nejvyšší horu Vysokých Tater jako: *Lomnický štít, Tatranka, Tatra, Tatrovka, Kerlachovský štít, Gerlach, Auchwersenastpielen, Geroerský štít, Mont Blanc*. Zde se dá předpokládat, že žáci, kteří znali správnou odpověď toto místo navštívili.

Na sedmou otázku znalo správnou odpověď 19 dívek a jen 8 chlapců. 33 dívek a 19 chlapců odpověď neznalo a zbytek uvedl jako hlavního zpěváka skupiny Team např. *Meki Žbirka, Axo Best, Jožo Ráž, Jožo Žbirka*. U této otázky se žáci snažili napsat alespoň nějakého slovenského zpěváka, i když si nebyli jistí skupinou Team. U této otázky můžeme zmínit, že se průzkum konal ještě před začátkem Česko-slovenské Superstar, ve které je Pavol Habera porotcem.

Osmá otázka znamenala velký neúspěch. Na obrázku měli žáci poznat herce Satinského a ze všech žáků ho poznal pouze jeden chlapec. 45 dívek a 23 chlapců se do odpovědi vůbec nepouštělo a zbytek odpověděl takto: *Márian Labuda, Jaroslav Potměšil, sysel, hrál ve filmu S tebou mě baví svět, politik, křeček, Jožin z bažin, nějakéj banán* (viz příloha č. 5), Štefan, Jaroslav Nitranský. Tohoto herce jsme zařadili hlavně z toho důvodu, že by ho žáci mohli znát právě z filmu *S tebou mě baví svět*. Ihned po promítnutí této otázky a jeho fotografie žáci reagovali, že ho znají z tohoto filmu, ale jen jeden žák si vzpomněl na správné jméno.

Na devátou otázku odpovědělo 41 dívek a 16 chlapců správně, 6 dívek a 6 chlapců odpověď neuvedlo a ostatní odpověděli, že slovenskému slovu mačka odpovídá české slovo *pračka, mačkat, omáčka, máčka, zbabělec, hračka, hořký*. Je tedy jasné, že s tímto slovem se řada žáků běžně setkává a ostatní žáci se snažili alespoň odvodit nějaké podobně znějící české slovo.

Na poslední desátou otázku znalo správnou odpověď 29 dívek a jen 8 chlapců. 22 dívek a 20 chlapců odpověď neznalo a zbytek označil herečku, která hrála hlavní roli ve filmu *Rebelové* jako: *Ivetu Bartošovou, Terezu, Terezu Kerndlovou, nějakou blondýnu, Agátu Hanychovou, Evu Longoríu*. Zde byla větší úspěšnost u dívek. Vyplývá to i ze žánru filmu, který je spíše zaměřen na dívčí publikum.

ZÁVĚR

Naše první hypotéza, že žáci osmé třídy, která je vedena na škole jako sportovní, dosáhnou lepších znalostí u otázky ze sportovní oblasti v druhé části našeho šetření, se částečně potvrdila jen u chlapců, kteří ve věku 13 a 14 let většinou uvedli správnou odpověď a to konkrétně 75 procent u třináctiletých chlapců a 50 procent u čtrnáctiletých chlapců. U dívek se naše domněnka nepotvrdila, správné odpovědi se pohybovaly kolem 14 procent u třináctiletých dívek a 23 procent u čtrnáctiletých dívek. Celkově u této otázky byli úspěšnější chlapci než dívky. Jak jsme se již zmínili v úvodu, šetření je rozděleno na chlapce a dívky, které v tomto věku mají jiné zájmy.

Dále jsme očekávali, že se u žáků, kteří v dotazníku uvedli rodinu či kamarády na Slovensku, objeví větší míra porozumění slovenštině. Ve dvou tabulkách znázorníme počet dívek a chlapců, kteří uvedli, že mají na Slovensku kamaráda či rodinu a dále aritmetický průměr ze všech otázek v první části dotazníku, na které znali žáci zcela správné odpovědi. Z tabulky vyplývá, že mají na Slovensku nejvíce kamarádů nebo příbuzných dvanáctileté dívky, ale jejich procentuální úspěšnost není nejvyšší. Té dosáhly naopak čtrnáctileté dívky, které mají na Slovensku pouze tři příbuzné a kamarády. Proto se nám tedy u dívek naše hypotéza zcela nepotvrdila. U chlapců byla naše domněnka úplně vyvrácena, jelikož šest čtrnáctiletých chlapců uvedlo někoho příbuzného na Slovensku, ale jejich procentuální úspěšnost porozumění byla nejnižší a to pouze 52 procent.

Nakonec se nám potvrdilo alespoň to, že celkově dívky, které mají na Slovensku daleko více známých nebo příbuzných než chlapci, dosáhly opravdu výrazně vyšší úrovně porozumění slovenštině.

Dívky

Věk	rodina/kamarádka	aritmetický průměr
	(počet)	(%)
11	1	69
12	8	67
13	7	66
14	3	73
15	6	64

Tabulka č. 31

Chlapci

Věk	rodina/kamarádka	aritmetický průměr
	(počet)	(%)
12	1	60
13	2	60
14	6	52
15	5	60

Tabulka č. 32

Celkově lze konstatovat, že české děti ve věku od 11 – 15 let dosáhly všechny v porozumění slovenštině hranice nad 50 procent úplné míry porozumění textu a většina ještě i nad 60 procent. Z těchto výsledků lze usoudit, že české děti částečně rozumí slovenskému jazyku.

Myslíme si, že text nebyl příliš těžký a že někteří žáci neprojeví o toto šetření velký zájem. Především byl problém v tom, že kvůli audionahrávce se děti přesunuly do počítačové učebny a raději by trávily celou hodinu na počítači. Proto si myslíme, že z tohoto důvodu mnoho dětí neprojeví zájem nad samotným tématem šetření. Tento

problém se nám nepodařil ovlivnit, protože jsme potřebovali dataprojektor, který byl přístupný pouze v této učebně.

I tak se domníváme, že české děti budou mít stále možnost setkávat se se slovenským jazykem i v budoucnosti. V dnešní době již skončil pořad Česko-slovenská Superstar, který byl u dnešní mládeže velice oblíbený, a myslíme si, že se slovenština dostala opět do povědomí českých dětí. Mnohem více se slovenština objevuje také v komerčních rádiích, a především na televizní hudební stanici Óčko, ve které působí mnoho slovenských moderátorů. V pořadu DJ Divák například tito moderátoři s mladými lidmi přímo komunikují. Z šetření nám také vyplynulo, že u mladé generace jsou oblíbené slovenské hip-hopové skupiny, a proto lze tvrdit, že díky hudbě se bude mladá česká generace se slovenštinou nadále setkávat.

LITERATURA A PRAMENY:

1. FRAJDL, J. *Češi a Slováci v moderní době*. Praha: Futura, 2004. ISBN 80-85523-92-2
2. CHRÁSKA, M. *Metody pedagogického výzkumu: základy kvantitativního výzkumu*. Praha: Grada, 2007. ISBN 978-80-247-1369-4
3. NOSKOVÁ, H. *O původu Slováků v Čechách*. Praha: Klub slovenskej kultúry, 2001. ISBN 80-902681-1-0
4. POSPÍŠIL, I. *Česko-slovenská vzájemnost a nevzájemnost*. Brno: Masarykova univerzita, 2000. 80-210-2330-9
5. PRŮCHA, J. *Pedagogický slovník*. Praha: Portál, 2008. ISBN 978-80-7367-416-8
6. RYCHLÍK, J. *Češi a Slováci ve 20. stol: česko-slovenské vztahy. 1945 – 1992*. Bratislava: Academic Electronic Press, 1998. ISBN 80-88880-11-4
7. SKUTNABB-KANGAS, T. *Menšina, jazyk a rasizmus*. Bratislava: Kalligram, 2000. ISBN 80-7149-351-1
8. ŠTEFÁNIK, J. *Jeden clovek, dva jazyky – Dvojjazyčnost u dětí – predsudky a skutečnost*. Bratislava: AEP, 2000. ISBN 80-88880-41-6
9. VÁGNEROVÁ, M. *Psychologie školního dítěte*. Praha: Univerzita Karlova, 1995.

10. Dostupné na HTTP: <http://krajane.radio.cz/articleDetail.view?id=1570> – staženo dne 15. 2. 2010
11. Dostupné na HTTP: <http://www.radio.cz/cz/clanek/123611> - staženo dne 1. 3. 2010
12. Dostupné na HTTP: <http://www.tvcentrum.com/clanky/1885/slovenstina-v-ceskych-mediich-to-je-pry-zacarovany-kruh/> - staženo dne 20. 12. 2009
13. Dostupné na HTTP: <http://krajane.radio.cz/articleDetail.view?id=724> – staženo 15. 2. 2010
14. Dostupné na HTTP: http://zpravy.idnes.cz/do-ceskych-skol-se-vraci-slovenstina-dvt-/studium.asp?c=A070312_065455_studium_mad – staženo dne 20. 12. 2009
15. Dostupné na HTTP: <http://www.radio.cz/cz/clanek/123611> - staženo dne 1. 3. 2010
16. Dostupné na HTTP: http://www.tyden.cz/rubriky/domaci/skolstvi/slovenstina-na-skolach-neni-o-ni-zajem_96144.html - staženo dne 10. 1. 2010
17. Dostupné na HTTP: <http://www.slovaci.cz/> - staženo dne 1. 3. 2010
18. Dostupné na HTTP: <http://www.czsk.net/> - staženo dne 1. 3. 2010
19. Dostupné na HTTP: <http://www.klubsk.net/> - staženo dne 1. 3. 2010

PŘÍLOHY

Seznam příloh:

Příloha č. 1 - dotazník pro porozumění slovenské ukázce

Příloha č. 2 - vyplněný dotazník pro porozumění slovenské ukázce

Příloha č. 3 – přepis nahrávky Turistické inšpirácie

Příloha č. 4 – protokol pro prezentaci v PowerPointu

Příloha č. 5 – vyplněný protokol pro prezentaci v PowerPointu

Příloha č. 6 – 15 – prezentace v PowerPoint

Příloha č. 16:

tabulky č. 1 – 9 a grafy č. 1 – 15

Příloha č. 17 – CD s nahrávkou Turistické inšpirácie

PŘÍLOHA Č. 1

Děvčata a chlapci,

jmenuji se Jana Chromcová a studuji 3. ročník Pedagogické fakulty Univerzity Palackého v Olomouci. Žádám Vás o vyplnění dotazníku, který zkoumá znalost slovenského jazyka žáků na 2. stupni základní školy a bude použit jako podklad pro moji diplomovou práci. Dotazník je rozdělen do dvou částí a je anonymní. V první části odpovědi kroužkujte.

Děkuji

Chromcová Jana

(vedoucí diplomové práce PhDr. Květoslava Musilová, Dr.)

Pohlaví: Dívka   Chlapec

Škola: .....

.....

Třída: .....

Věk: .....

1. ČÁST:

Máš nějaké kontakty na Slovensku?

rodina

kamarád/ka

někdo jiný

nikdo

Co tě napadne, když se řekne Slovenská republika?

.....

2. ČÁST:

UKÁZKA

Všechny odpovědi zapisuj česky!

Jak bys přeložil/a do češtiny větu: Čo počuješ?.....

Jak odpověděl moderátor moderátorce na tuto otázku?.....

Co vidí moderátor, když má zavřené oči? .....

V čem se manželé liší od ostatních turistů? .....

Proč chodí rádi do přírody? .....

Jak bys přeložil/a do češtiny slova: postihnutí -.....

nevidiací - .....

Jak dlouho už je žena „zrakovo postihnutá“? .....

S čím si žena spojuje dojmy z přírody? .....

Přelož slova: jar -.....

jeseň -.....

Na co si musí dávat muž pozor při turistice ve Vysokých
Tatrách?.....

Čeho se muž drží, aby poznal, jakým způsobem má v daný okamžik jít?

.....

Příloha č. 2

Děvčata a chlápci,

jmenuji se Jana Chromcová a studuji 3. ročník Pedagogické fakulty Univerzity Palackého v Olomouci. Žádám Vás o vyplnění dotazníku, který zkoumá znalost slovenského jazyka žáků na 2. stupni základní školy a bude použit jako podklad pro moji diplomovou práci. Dotazník je rozdělen do dvou částí a je anonymní. V první části odpovědi kroužkujete.

Děkuji

Chromcová Jana

(vedoucí diplomové práce PhDr. Květoslava Musilová, Dr.)

Pohlaví:

Dívka

Chlapec

Škola:

FZŠ Jirmonos nám. 1

Třída:

5.A

Věk:

11

1. ČÁST:

Máš nějaké kontakty na Slovensku?

rodina

kamarád/ka

někdo jiný

nikdo

Co tě napadne, když se řekne Slovenská republika?

středoevropská republika, Česká republika

2. ČÁST:

TKÁZKA

Všechny odpovědi zapisuj česky!

Jak bys přeložil/a do češtiny větu: Čo počuješ? Co slyšíš?

Jak odpověděl moderátor moderátorce na tuto otázku? *příby a čudá-
ní lidi*

Co vidí moderátor, když má zavřené oči? *nic, jen tmu*

V čem se manželé liší od ostatních turistů? *žena nevidí*

Proč chodí rádi do přírody?

Jak bys přeložil/a do češtiny slova: postihnutí - *posbízení*
nevidiací - *nevidící*

Jak dlouho už je žena „zrakovo postihnutá“? *od narození*

S čím si žena spojuje dojmy z přírody? *s tím, co si nasadila -
je ještě z dětství*

Přelož slova: jar - *jaro*
jeseň -

Na co si musí dávat muž pozor při turistice ve Vysokých Tatrách?
na hodně koření

Čeho se muž drží, aby poznal, jakým způsobem má v daný okamžik jít?
nevidí se druhá předložka toho drabka

Turistické inšpirácie

Moderátorka (MA): Opet Vás vítáme pri sledovaní Televíkendu z Banskéj Bystrice.

Moderátor (MR): Tentokrát z podtitulom turistické inšpirácie.

MA: Zkusíme si taký malý test. Môžeš zatvorit' oči?

MR: Môžem.

MA: Čo vidíš?

MR: No nič, len tmu.

MA: Čo počuješ?

MR: Vtáčikov a šuchot listia.

MA: Čo cítíš?

MR: Chlad.

MA: Dobre. A teraz len takú krátkú prechádzku.

MR: Zo zavretými očami?

MA: No no zo zavretými očami, len chod'.

MR: Ale Dominika, no ešte si tu narazím hlavu. Čo to má všetko znamenať?

MA: No já len, že sú medzi nami ľudia, ktorí chodia na túry aj napriek tomu, že sú zrakovo postihnutí a dokonca nediacy. A okolitú prírodu vnímajú intenzívne ako my.

Hlas:

Ako by ste si predstavovali Vysoké Tatry, keby ste ich nikdy ale naozaj nikdy nevideli. A to i napriek tomu, že ste ich navštívili. Zdá sa Vám táto otázka nelogická? Ak Vám pripomínajú tieto trikom upravené zábery krajiny z iného sveta, už ste blízko vylúštenia rébusu.

Manželia Klešťovci zo Zvolena spolu so svojimi synmi využívajú takmer každú voľnú chvíľku na vychádzky do blízkeho okolia svojho panelákového bytu. Na tom by samozrejme nebolo nič zvláštne keby, keby sa predsa len máličko nelišili od väčšiny turistické populácie. Zkuste hádať v čom.

Paní:

Do prírody chodíme tak často ako nám to vlastne okolnosti, povinnosti okolo detí domácnosti dovoľia. A prečo chodíme do prírody? No predovšetkým je to asi obrovská radosť z pohybu.

Tak ja som od narodenia zrakovo postihnutá, ale ako dieťa som ešte niečo videla. Teraz je to už podstatne horšie, ale vlastne tie dojmy z prírody si spájam s tým čo si pametám ešte z detstva. Napríklad farebnú prírodu na jar zasa v jeseni tiež žltnúce listy. Tie dojmy, ktoré mi zostali z detstva tak viem si ich vlastne vybaviť aj v súčasnosti. Viem asi ako vyzerá zakvietnutá lúka na jar a ako vyzerá les v jeseni. Samozrejme nieje to ten konkrétny les. Určite že moja predstava nieje totožná s tým ako vyzerá ten les v ktorom momentálne sa nachádzam, ale keď sa k tomu pridajú ešte zvuky, vône, tak je to vlastne dokonalý pôžitok.

Hlas:

Takže odpoveď na otázku v čom sa Klešťovci líšia od mnohých iných turistov ste už uhádli. A vlastne jasná je aj odpoveď na otázku prečo pripomínajú pôvodné zábery z Vysokých Tatier krajinu z iného sveta. Mozaika ich predstáv o našich ..... velehorách je totiž vyskladaná z rozprávania iných turistov ako z ich bezprostredných dojmov z ich zatiaľ jedinej reálnej návštevy Tatier. Tatry sú napriek tomu ich vysnívanou turistickou destináciou a aj častou témou rozhovorov a vzpomienok.

Pan:

My ideme rýchlejším krokom po tých chodníkoch a v Tatrách pravdaže je veľa koreňov a to človek musí dávať pozor. Ale nevidiací vlastne majú také určité fakt pohyby že sa väčšinou držia tým spôsobom, že tu sa drží nevidiací predloktia tak a spôsobom keď človek klesne nohou tak ten nevidiací cíti, že ide človek dole a už zase hore tak ten

nevidiací cítí, že ide hore tak aj on si dáva pozor vtedy a prispôsobí chůdzu tomu tiež. Stane sa, že človek podchne a ..... pôjdeme tak, že zastavíme sa, vidím niečo pekné, mám konkrétne ďalekohľad zo sebou, tak si pozrem lebo ja tiež som zrakovo postihnutý od malička, ale vidím o niečo lepšie, som farbosllepý, ale vidím o niečo lepšie.

Hlas:

Toto sú jediné rukolapné dôkazy z túry vo Vysokých Tatrách. Fotografie už majú niekoľko rokov a Klešťovci by sa radi pýšili novými.

Dítě:

....., že rukov šoférujem, že ona chodí takže šoférujem. Doprava, dol'ava, dopredu, zastaviť, potom dozadu a tak iné veci no. Zrýchliť je takto no všeličo také pohyby sú.

Hlas:

Možno ste si povedali aké jednoduché. Iný na jejich mieste by fňukali, sťažovali si na osud. U Klešťovcov jsme nič také nezaznamenali. Naopak tešia se z toho, že majú zdravých synov, že môžu chodiť na spoločné vychádzky. Malý Dánko s bratrom sú pre nich náhradnými očami a veľkým potešením. Navzájom sa neuveriteľne dopĺňajú a obohacujú.

Paní:

Vzťah k prírode ten nezáleží o tom či je človek zdravý alebo nie. V prvom rade myslí si, že musí byť tá láska k pohybu, pretože lenivého, pohodlného človeka hodzi zdravého byste do tej prírody ťažko asi dostali.

Hlas:

Klešťovci snívajú svoj sen o naozajstnej túre vo Vysokých Tatrách. Slúvko handicapovaný nemá v ich slovníkov miesto. Tvrdia, že keď sa chce, všetko sa dá. A nielen v turistike. Že v ich prípade to nieje len fráza, dokázali a dokazujú celý život.

Ak sa vám nebude chcieť pre chladné či daždivé počasie alebo len tak z lenivosti ísť na túru, zkúste si na nich vzpomenúť.

PŘÍLOHA Č. 4

Děvčata a chlapci,

do tohoto protokolu k příslušnému číslu otázky zapisujte své odpovědi.

Děkuji

Chromcová Jana

Pohlaví (zakroužkujte):   Dívka   Chlapec

Škola: .....

Třída: .....

Věk: .....

-----
otázka č. 1

.....

otázka č. 2

.....

otázka č. 3

.....

otázka č. 4

.....

otázka č. 5

.....

otázka č. 6

.....

otázka č. 7

.....

otázka č. 8

.....

otázka č. 9

.....

otázka č. 10

.....

PŘÍLOHA Č. 5

Děvčata a chlapečci.

do tohoto protokolu k příslušnému číslu otázky zapisujte své odpovědi.

Děkuji

Chromcová Jana

Pohlaví (zakroužkujte): Dívka

Chlapec

Škola:

Školní 6

Třída:

A.1

Věk:

14,5

otázka č. 1 .. Bmalislava

otázka č. 2 .. říje

otázka č. 3 .. labrum

otázka č. 4 .. —

otázka č. 5 .. ledem 1993

otázka č. 6 .. —

otázka č. 7 .. —

otázka č. 8 .. nepatří lamám

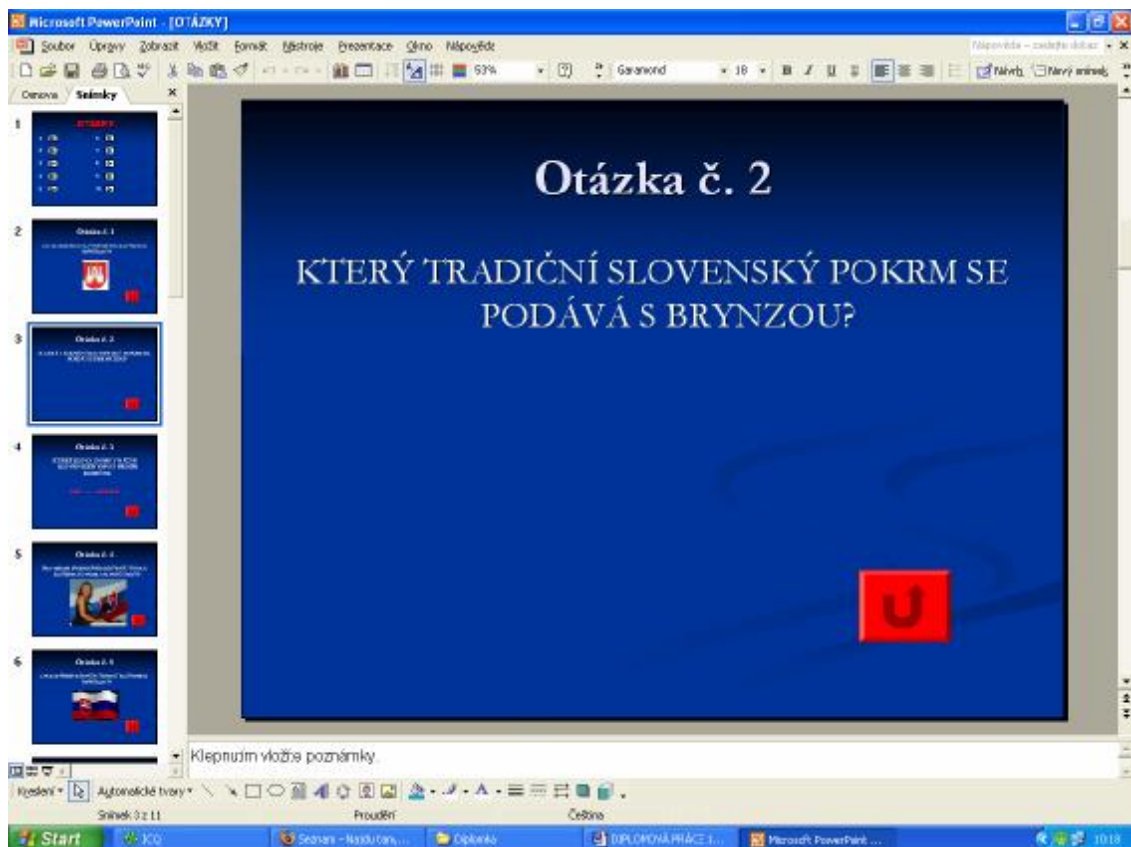
otázka č. 9 .. smáček

otázka č. 10 .. nepatří blondýnám

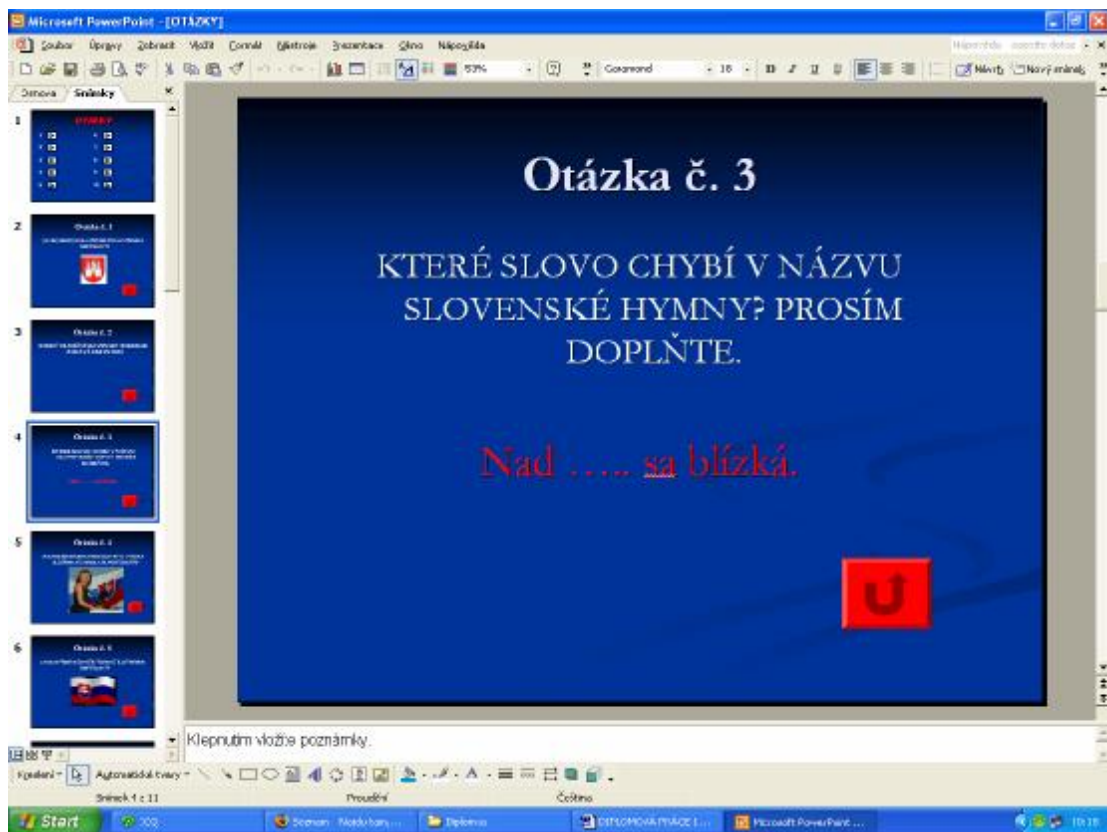
PŘÍLOHA Č. 6

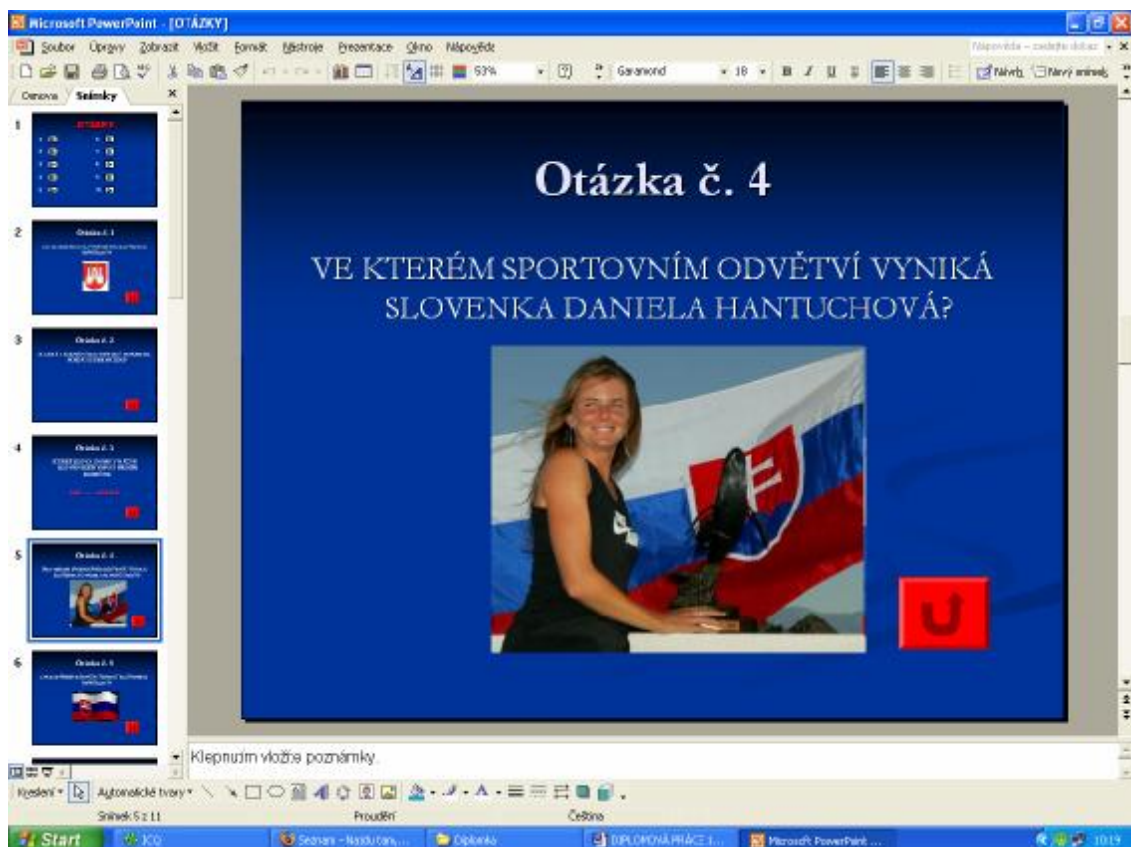
PŘÍLOHA Č. 7

PŘÍLOHA Č. 8

PŘÍLOHA Č. 9

PŘÍLOHA Č. 10

The screenshot shows a Microsoft PowerPoint window titled "Microsoft PowerPoint - [OTÁZKY]". The main slide has a blue background and contains the following text:

Otázka č. 5
JAKÉ JE PŘESNÉ DATUM VZNIKU SLOVENSKÉ REPUBLIKY?

Below the text is a waving flag of the Slovak Republic. In the bottom right corner of the slide, there is a red square containing a white letter 'U'. The left sidebar shows a list of seven question slides, with the first one selected. The bottom status bar indicates "Slide 6 of 11", "Průběh", and "Čistina".

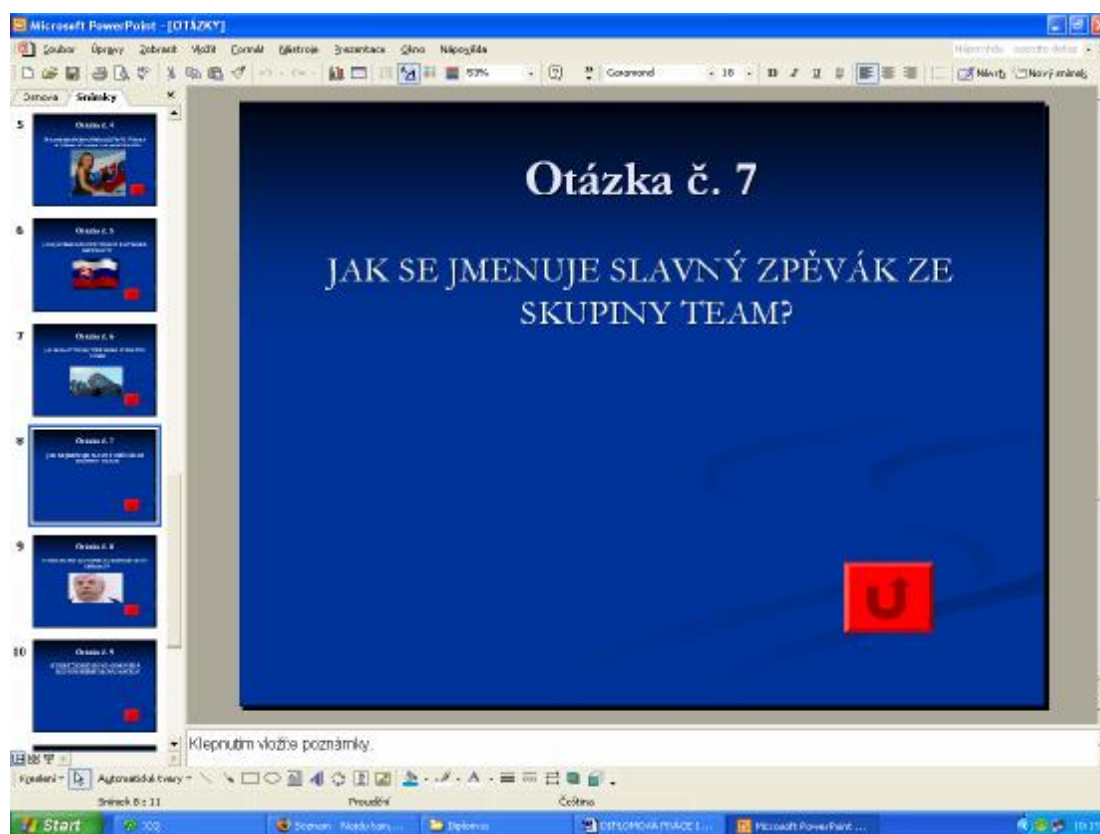
PŘÍLOHA Č. 11

The screenshot shows a Microsoft PowerPoint window titled "Microsoft PowerPoint - [OTÁZKY]". The main slide has a blue background and contains the following text:

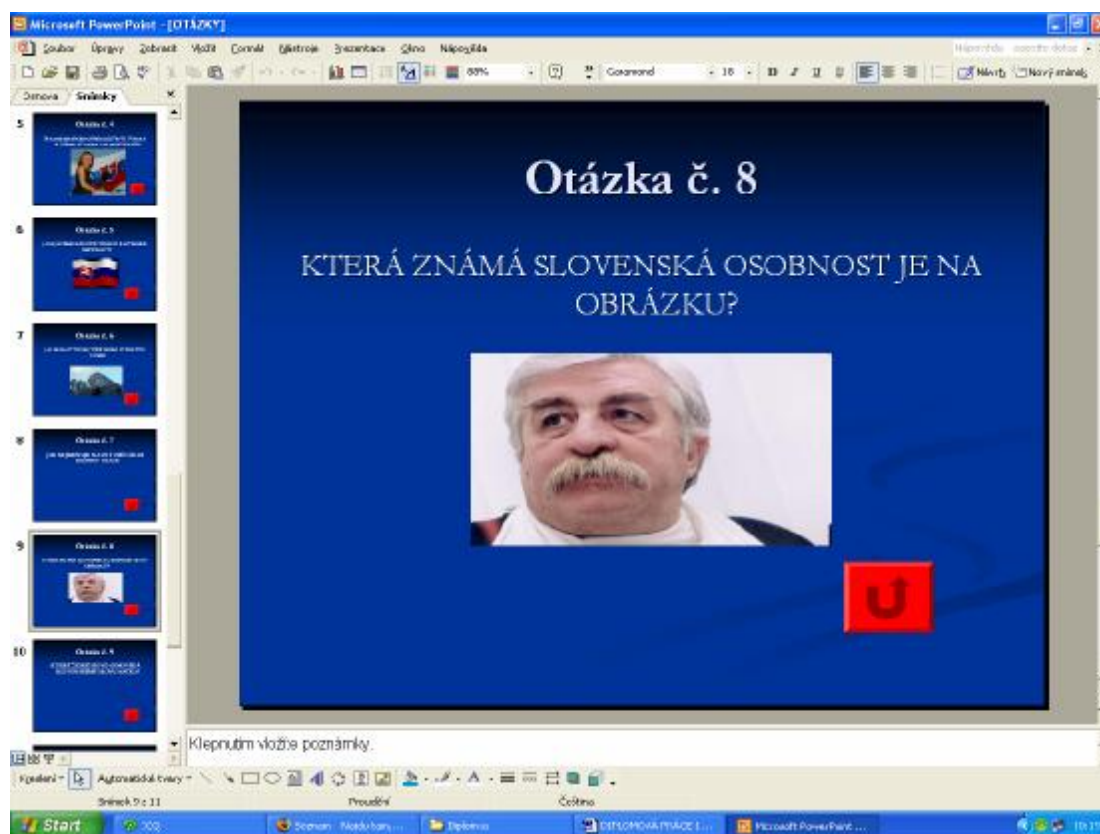
Otázka č. 6
JAK SE NAZÝVÁ NEJVYŠŠÍ HORA VYSOKÝCH TATER?

Below the text is a photograph of a snow-capped mountain peak. In the bottom right corner of the slide, there is a red square containing a white letter 'U'. The left sidebar shows a list of seven question slides, with the first one selected. The bottom status bar indicates "Slide 7 of 11", "Průběh", and "Čistina".

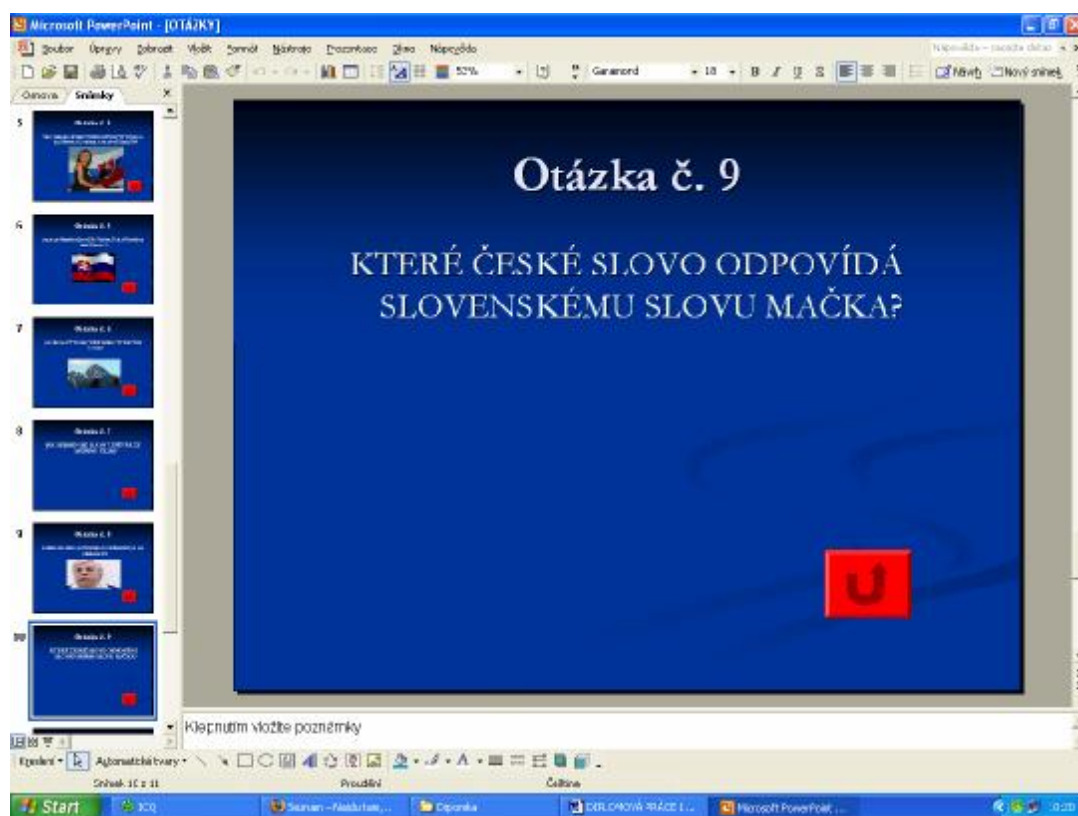
PŘÍLOHA Č. 12

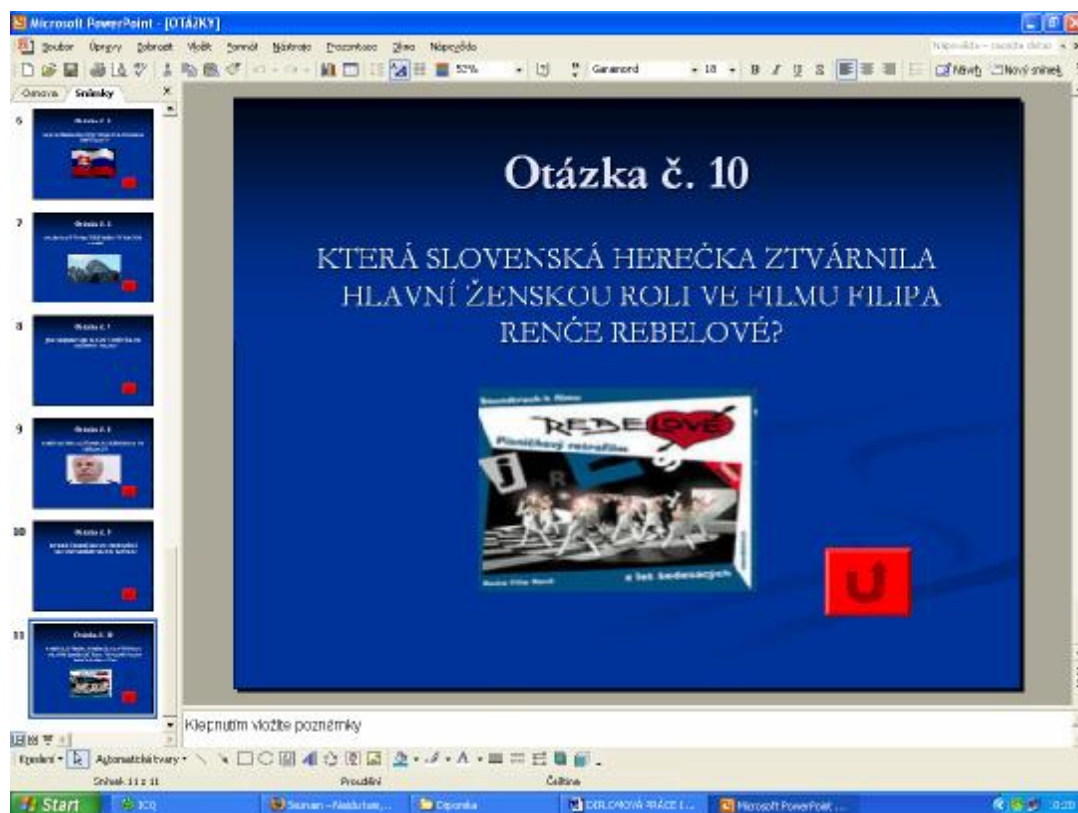
PŘÍLOHA Č. 13

PŘÍLOHA Č. 14

PŘÍLOHA Č. 15

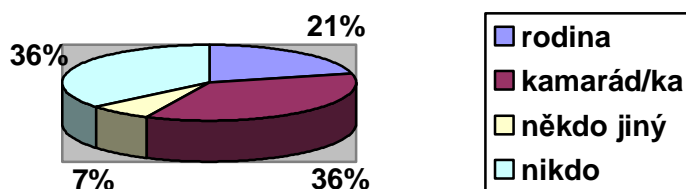

PŘÍLOHA Č. 16

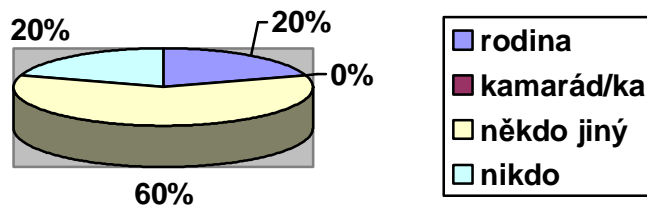
Tabulky a grafy:

Procentuální vyjádření dívky 12 let

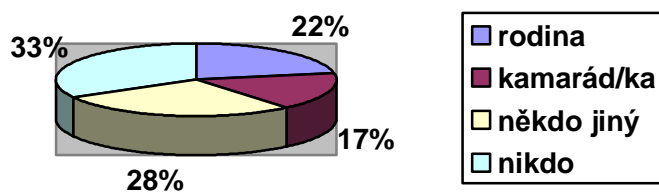
graf č. 1

Procentuální vyjádření chlapci 12 let

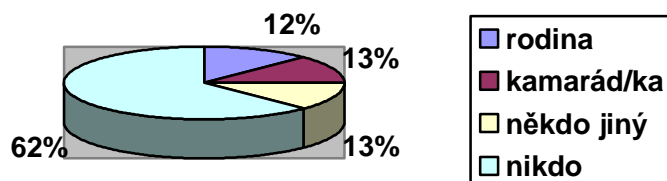
graf č. 2

Procentuální vyjádření dívky 13 let

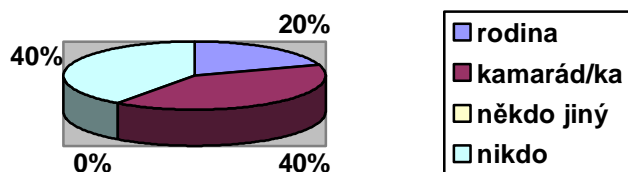
graf č. 3

Procentuální vyjádření chlapci 13 let

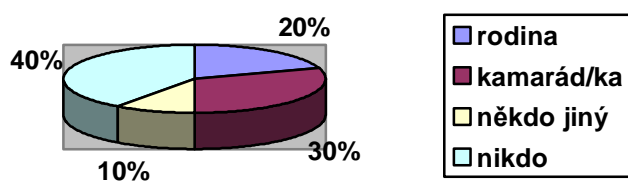
graf č. 4

Procentuální vyjádření chlapci 14 let

graf č. 5

Procentuální vyjádření chlapci 15 let

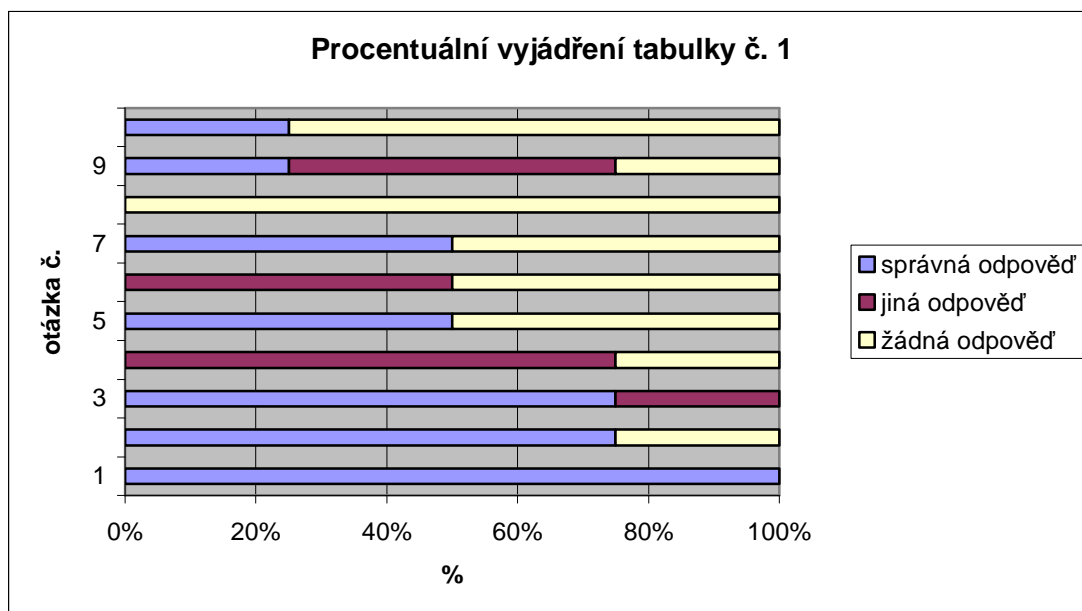

graf č. 6

Odpovědi dívek – 11 let

Věk	správná odpověď		jiná odpověď		žádná odpověď	
	počet	%	počet	%	počet	%
1	4	100	/	0	/	0
2	3	75	/	0	1	25
3	3	75	1	25	/	0
4	/	0	3	75	1	25
5	2	50	/	0	2	50
6	/	0	2	50	2	50
7	2	50	/	0	2	50
8	/	0	/	0	4	100
9	1	25	2	50	1	25
10	1	25	/	0	3	75

tabulka č. 1

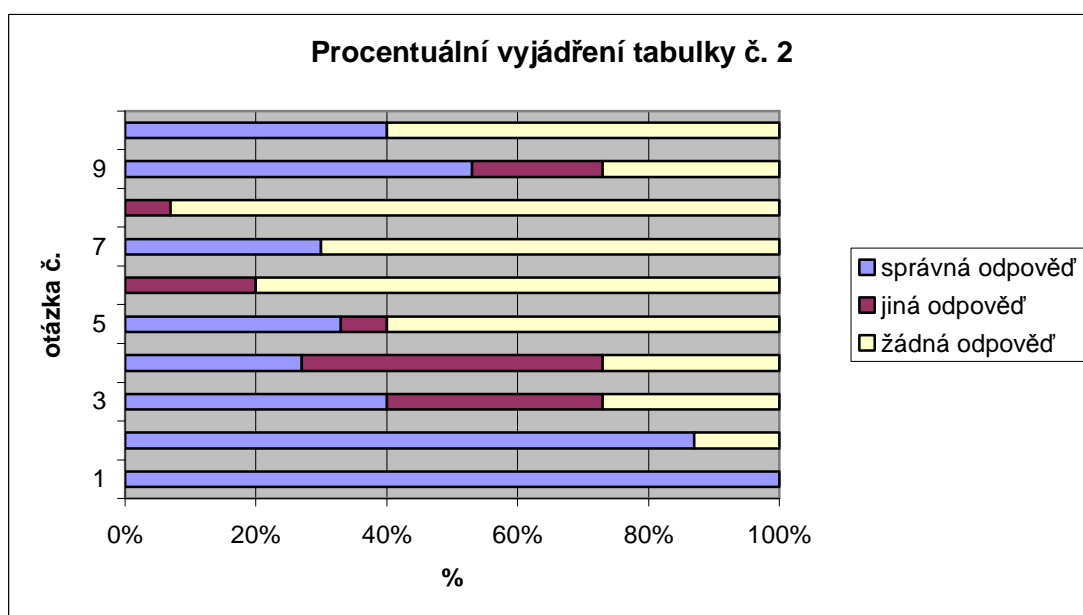

graf č. 7

Odovědi dívek – 12 let

otázka č.	správná odpověď		jiná odpověď		žádná odpověď	
	počet	%	počet	%	počet	%
1	15	100	/	0	/	0
2	13	87	/	0	2	13
3	6	40	5	33	4	27
4	4	27	7	46	4	27
5	5	33	1	7	9	60
6	/	0	3	20	12	80
7	5	33	/	0	10	77
8	/	0	1	7	14	93
9	8	53	3	20	4	27
10	6	40	/	0	9	60

tabulka č. 2

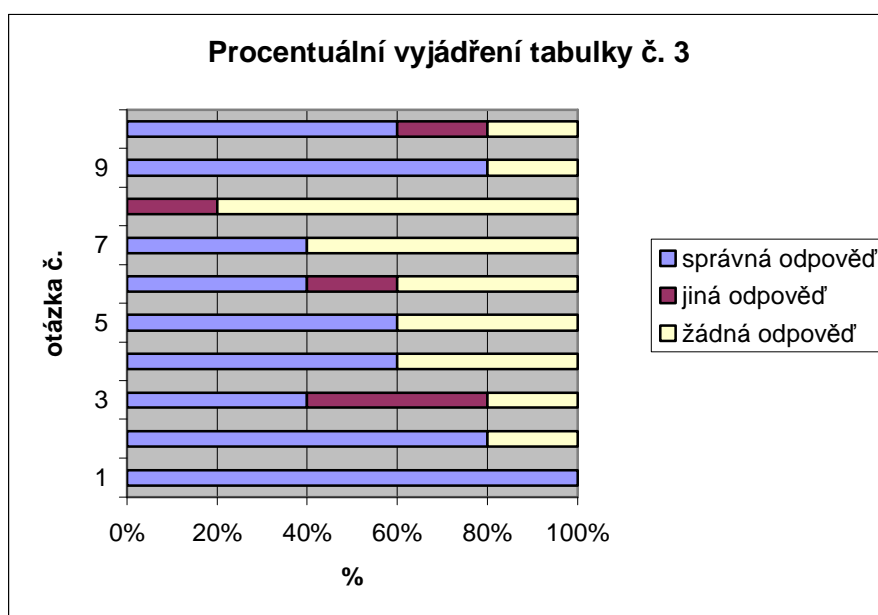

graf č. 8

Odpovědi chlapci – 12 let

otázka č.	správná odpověď		jiná odpověď		žádná odpověď	
	počet	%	počet	%	počet	%
1	5	100	/	0	/	0
2	4	80	/	0	1	20
3	2	40	2	40	1	20
4	3	60	/	0	2	40
5	3	60	/	0	2	40
6	2	40	1	20	2	40
7	2	40	/	0	3	60
8	/	0	1	20	4	80
9	4	80	/	0	1	20
10	3	60	1	20	1	20

tabulka č. 3

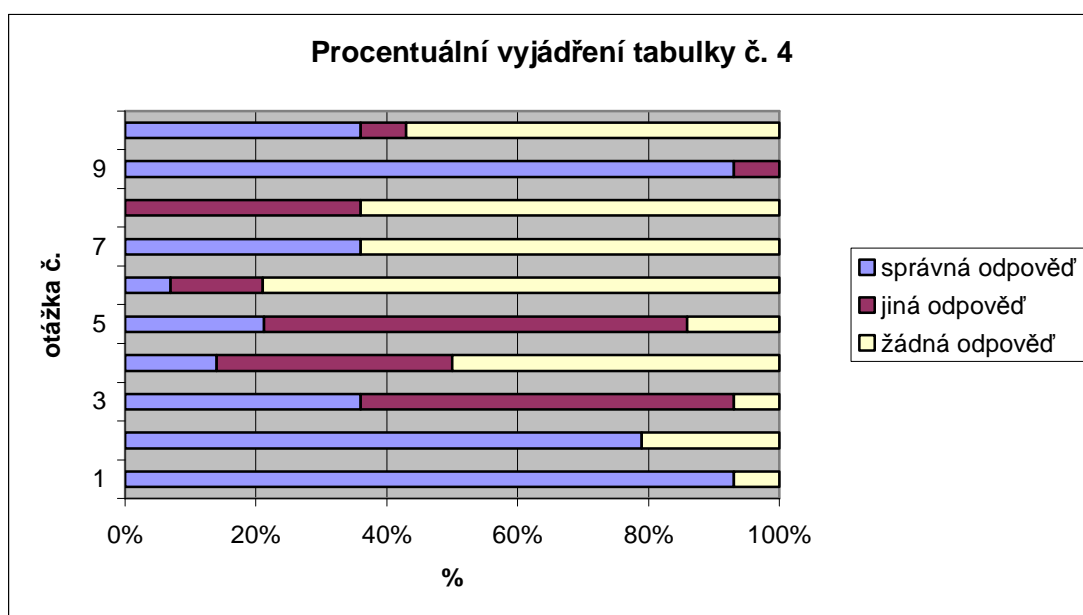

graf č. 9

Odovědi dívky – 13 let

otázka č.	správná odpověď		jiná odpověď		žádná odpověď	
	počet	%	počet	%	počet	%
1	13	93	/	0	1	7
2	11	79	/	0	3	21
3	5	36	8	57	1	7
4	2	14	5	36	7	50
5	3	21	9	64	2	14
6	1	7	2	14	11	79
7	5	36	/	0	9	64
8	/	0	5	36	9	64
9	13	93	1	7	/	0
10	5	36	1	7	8	57

tabulka č. 4

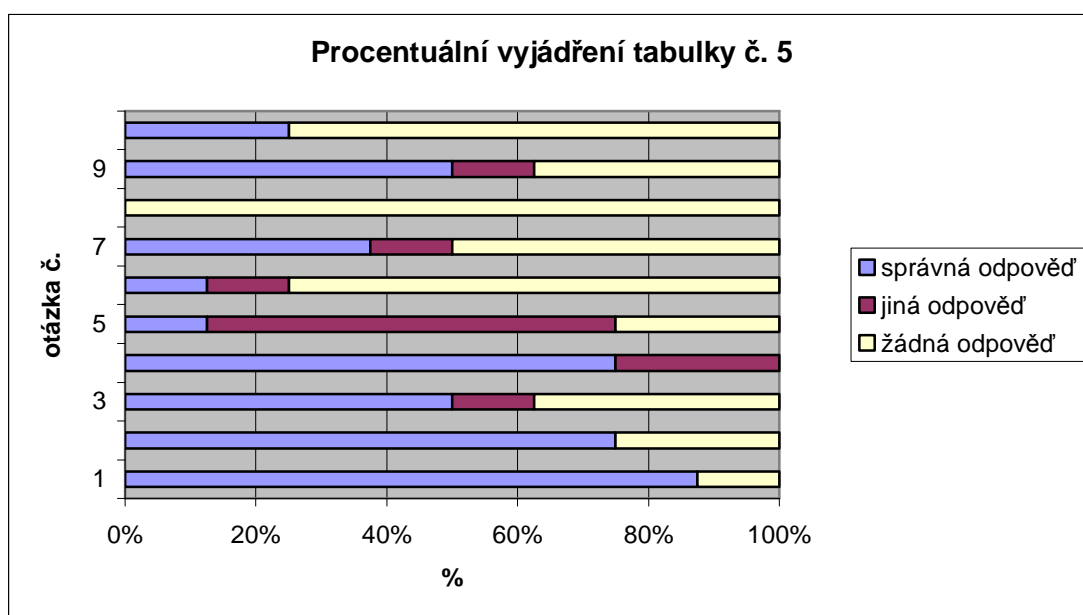

graf č. 10

Odovědi chlapi - 13 let

otázka č.	správná odpověď		jiná odpověď		žádná odpověď	
	počet	%	počet	%	počet	%
1	7	87,5	/	0	1	12,5
2	6	75	/	0	2	25
3	4	50	1	12,5	3	37,5
4	6	75	2	25	/	0
5	1	12,5	5	62,5	2	25
6	1	12,5	1	12,5	6	75
7	3	37,5	1	12,5	4	50
8	/	0	/	0	8	100
9	4	50	1	12,5	3	37,5
10	2	25	/	0	6	75

tabulka č. 5

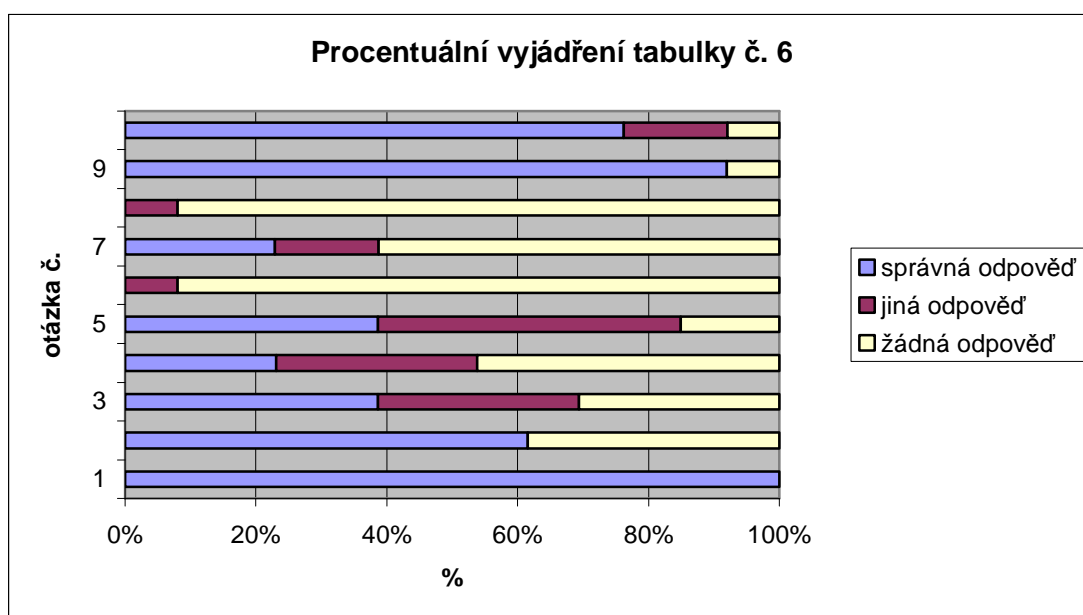
graf č. 11

Odovědi dívek – 14 let

otázka č.	správná odpověď		jiná odpověď		žádná odpověď	
	počet	%	počet	%	počet	%
1	13	100	/	0	/	0
2	8	61,5	/	0	5	38,5
3	5	38,5	4	30,5	4	30,5
4	3	23	4	30,5	6	46
5	5	38,5	6	46	2	15
6	/	0	1	8	12	92
7	3	23	2	16	8	61,5
8	/	0	1	8	12	92
9	12	92	/	0	1	8
10	10	77	2	16	1	8

tabulka č. 6

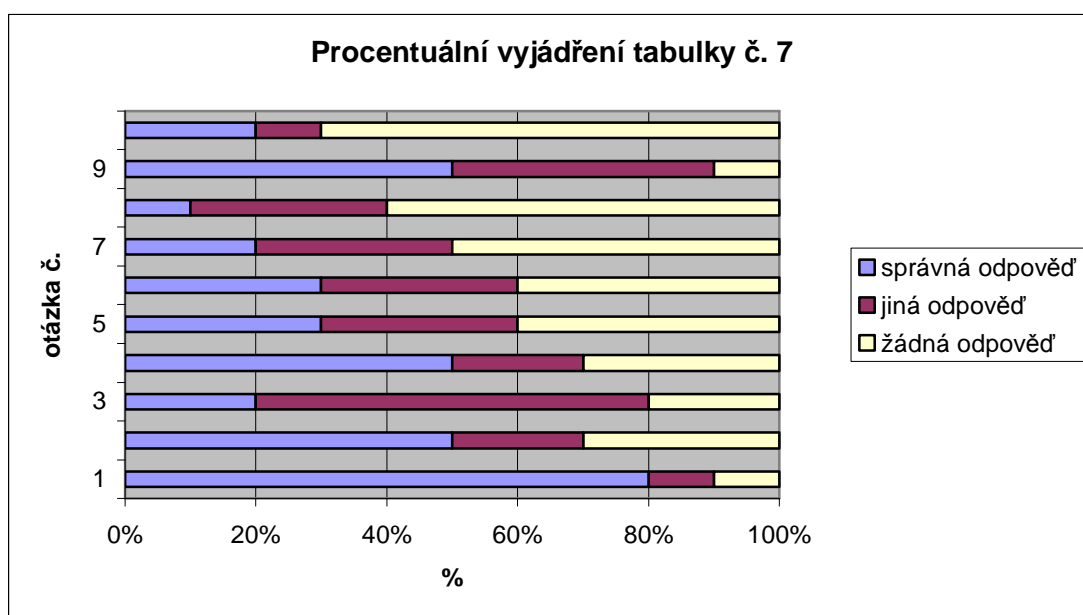

graf č. 12

Odovědi chlapců – 14 let

otázka č.	správná odpověď		jiná odpověď		žádná odpověď	
	počet	%	počet	%	počet	%
1	8	80	1	10	1	10
2	5	50	2	20	3	30
3	2	20	6	60	2	20
4	5	50	2	20	3	30
5	3	30	3	30	4	40
6	3	30	3	30	4	40
7	2	20	3	30	5	50
8	1	10	3	30	6	60
9	5	50	4	40	1	10
10	2	20	1	10	7	70

Tabulka č. 7

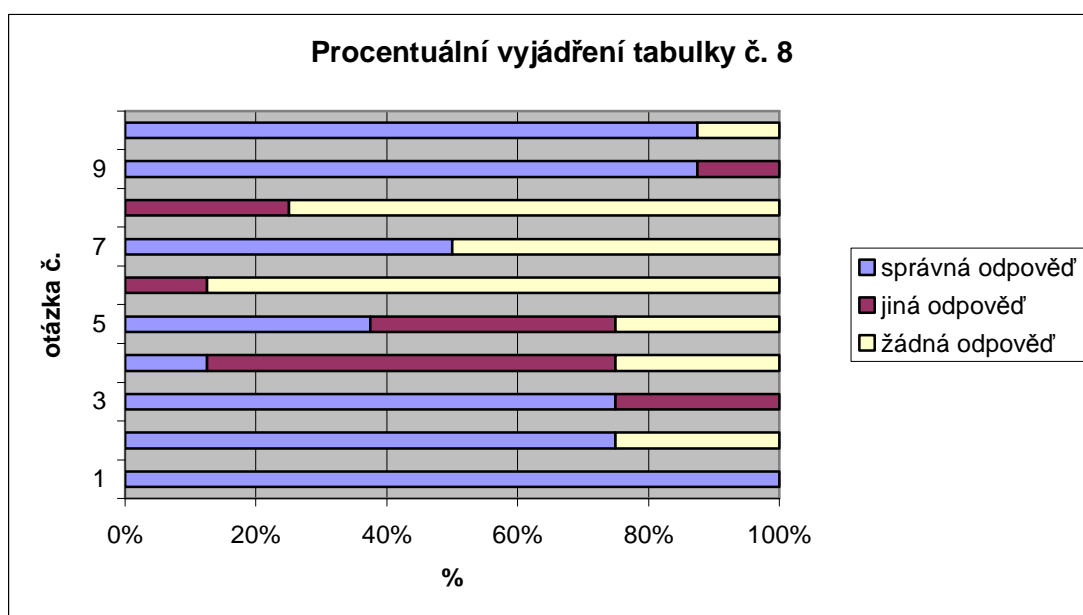

graf č. 13

Odovědi dívek – 15 let

otázka č.	správná odpověď		jiná odpověď		žádná odpověď	
	počet	%	počet	%	počet	%
1	8	100	/	0	/	0
2	6	75	/	0	2	25
3	6	75	2	25	/	0
4	1	12,5	5	62,5	2	25
5	3	37,5	3	37,5	2	25
6	/	0	1	12,5	7	87,5
7	4	50	/	0	4	50
8	/	0	2	25	6	75
9	7	87,5	1	12,5	/	0
10	7	87,5	/	0	1	12,5

Tabulka č. 8

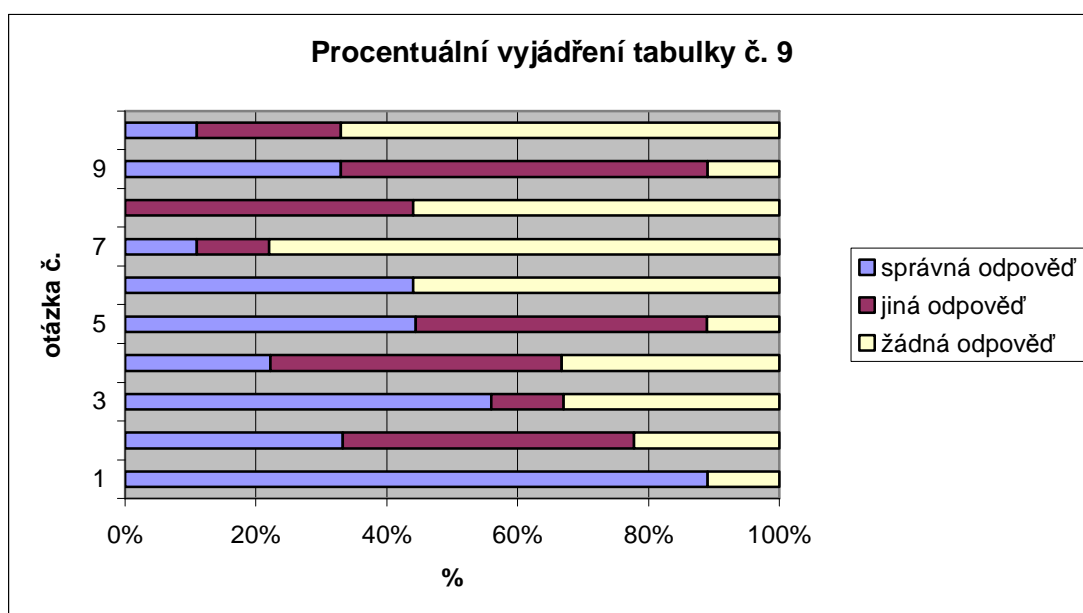

graf č. 14

Odpovědi chlapců – 15 let

otázka č.	správná odpověď		jiná odpověď		žádná odpověď	
	počet	%	počet	%	počet	%
1	8	89	/	0	1	11
2	3	33	4	44	2	22
3	5	56	1	11	3	33
4	2	22	4	44	3	33
5	4	44	4	44	1	11
6	4	44	/	0	5	56
7	1	11	1	11	7	78
8	/	0	4	44	5	56
9	3	33	5	56	1	11
10	1	11	2	22	6	67

Tabulka č. 9

graf č. 15

PŘÍLOHA Č. 17

CD nahrávka Turistické inšpirácie z pořadu Televíkend

ANOTACE

Jméno a příjmení:	Jana Chromcová
Katedra:	českého jazyka a literatury
Vedoucí práce:	PhDr. Květoslava Musilová, Dr.
Rok obhajoby:	2010

Název práce:	Percepční bilingvismus mladé české generace ve vztahu ke slovenštině
Název v angličtině:	Perceptive bilingualism of the young czech generation in the relationship with the slovak language
Anotace práce:	Naše diplomová práce je zaměřena na porozumění slovenštině u mladé české generace. Jedná se o žáky ve věku 11 – 15 let z Olomouce. Šetření se provádělo během jedné vyučovací hodiny. Výsledek šetření nám ukázal, že celkově žáci v porozumění dosáhli hranice 50 procent úplné míry porozumění a velká většina i 60 procent. Z tohoto výsledku je tedy zřejmé, že mladá česká generace stále slovenskému jazyku rozumí. Nepotvrdilo se nám, že žáci osmé třídy, která byla vedena jako sportovní, dosáhnou lepších výsledků u otázky ze sportovní oblasti než žáci z normálních tříd. Dále se ukázalo, že žáci, kteří mají na Slovensku rodinu či kamarády, nemají větší úspěšnost než žáci, kteří na Slovensku nikoho nemají.
Klíčová slova:	Percepční bilingvismus Česko-slovenské vztahy Česko-slovenské spolky Porozumění slovenské ukázce Slovenská kultura a život 2. stupeň základní školy
Anotace v angličtině:	The thesis is focused on understanding of Slovak language in generation of young Czech people. It relates to pupils aged 11 to 15 living in Olomouc. The research was done within one lesson. Results demonstrated that the pupils reached in understanding of Slovak language the understanding rate of 50 per cent. Most of the pupils even achieved 60 per cent. From these results it is obvious that the young Czech generation can still understand Slovak language. It was not confirmed that the pupils attending the 8th

	<p>grade which is focused on sports would achieve better results in questions concerning sports than the pupils from ordinary classes. Furthermore, it was shown that the pupils which have relatives or friends in Slovakia do not have better success rate than those who do not.</p>
<p>Klíčová slova v angličtině:</p>	<p>Perceptive bilingualism Czech-Slovak relationships Czech-Slovak associations Understanding of Slovak demonstration Slovak culture and life Secondary school</p>
<p>Přílohy vázané v práci:</p>	<p>Příloha č. 1 – dotazník pro porozumění slovenské ukázkce Příloha č. 2 – vyplněný dotazník pro porozumění slovenské ukázkce Příloha č. 3 – přepis nahrávky Turistické inšpirácie Příloha č. 4 – protokol pro prezentaci v PowerPointu Příloha č. 5 – vyplněný protokol pro prezentaci v PowerPointu Příloha č. 6 – 15 – prezentace v PowerPoint Příloha č. 16: tabulky č. 1 – 9 a grafy č. 1 – 15 Příloha č. 17 – CD s nahrávkou Turistické inšpirácie</p>
<p>Rozsah práce:</p>	<p>71 stran, 30 stran příloh, 2 strany anotace</p>
<p>Jazyk práce:</p>	<p>čeština</p>